НАША СВАБОДА

№31 ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

13 ЧЭРВЕНЯ 2000 года АЎТОРАК

Адрас: 220123, г.Мінск, а/я 103

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by

http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

стар.3

Ермошин никуда не поехал

Михаил ЧЕРНЫЙ

Визит премьер-министра Беларуси в Украину был перенесен на более поздний срок.

9 июня в Одессе руководители правительств Украины, Беларуси и Молдовы должны были обсудить свои (в основном связанные с транзитом грузов по территории Украины) торгово-экономические отношения. Переговоры начались в отсутствие белорусского премьера Владимира Ермошина, которого ждали с минуты на минуту, но он так и не приехал. Пресс-служба премьер-министра прокомментировала это тем, что не до конца согласованы отдельные позиции по некоторым вопросам встречи.

Белорусская сторона утверждает, что встреча Владимира Ермошина с коллегами Виктором Ющенко и Думитру Брагишем всё-таки состоится после окончательного согласования позиций сторон.

Напомним, что НАША СВАБОДА в прошлом номере писала о скандальном высказывании В.Ермошина в адрес соседей-украинцев во время своего визита в Гродненскую область 2 июня. Председатель Совета министров, рассказывая о перспективах создания прозрачного коридора по перевозке молдавской сельхозпродукции в Беларусь и белорусской – в Молдову, довольно вульгарно для премьера обмолвился о «боксерских перчатках, в которых белорусам придется прорываться в Молдавию», так как «хохлы нас будут обдирать».

После таких высказываний в адрес соседей премьер собирался поехать в Одессу на встречу с руководителями правительства Украины и Молдовы. Но в последний момент, видимо, одумался и посчитал за лучшее перенести визит, рассчитывая, что слова со временем забудутся. А решать вопрос транзита все равно придется. ■

Страляніна па сваіх у чужой краіне

Фота Ул.ШЛАПАКА

● Шлагбаум на пад'ездзе да тэрміналу памежнага і мытнага кантролю на беларуска-ўкраінскай мяжы

Міхась КАРПОВІЧ
Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Беларускія мытнікі парушылі ўкраінскую мяжу са зброяй у руках. Экстрэмальную сітуацыю на мяжы Беларусі і Украіны стварылі ўзброеныя супрацоўнікі мытні «Заходні Буг». Захапіўшыся сапраўднай пагоняй за КамАЗам, які вёз бульбу, яны перасяклі мяжу ў раёне ўкраінскай вёскі Гута (Валынская вобласць). Пальба па грузавіку з пісталета Макарава і аўтамата Калашнікава працягвалася і на ўкраінскай тэрыторыі, пакуль адмысловая група не затрымала баявітых беларускіх мытнікаў.

У ноч з 2 на 3 чэрвеня аўтамабіль КамАЗ з прычэпам, які меў гродзенскія нумары, не прыпыніўся перад адкрытым шлагбаумам беларускай мяжы і рушыў праз мост на тэрыторыю Украіны. Супрацоўнікі мытні пачалі страляніну з аўтамата АКСУ яшчэ на тэрыторыі Беларусі. Магчыма, што кіроўца не чуў стрэлы па колах прычэпа, інакш гнаў бы машыну haўцёкі.

Існуюць дзве версіі тых падзей, што адбываліся потым. Паводле адной з іх, кіроўца вылез з кабіны, калі прабітыя пулямі колы безнадзейна заселі ў размяклым ад дажджу грунце дарогі. Мытнікі, пагражаючы табельнай зброяй, запатрабавалі вярнуць груз на беларускую тэрыторыю, дзеля чаго шафёру дазволілі пашукаць які-небудзь буксіровачны сродак. Вартавы ў гэты час КамАЗ на чужой тэрыторыі застаўся адзін з супрацоўнікаў беларускай мытні.

Затрыманы вярнуўся не адзін. З ім былі людзі ў цывільным і ў міліцэйскай форме Украіны. Пачалося новае разбіральніцтва, падчас якога разгарэлася кулачная бойка з відавочнай перавагаю над «чужаком» з беларускай мытні. Выратаваў яго толькі напарнік – зноўку пры дапамозе аўтамата. Разрадзіўшы з яго некалькі патронаў стрэламі ўгару, мытнік напалохаў удзельнікаў інцыдэнта і вызваліў сябра.

Другую версію прадставіў кіраўнік прэс-службы памежных войскаў Украіны Анатоль Самарчанка. Па яго словах, жыхары вёскі Гута паведамілі ўкраінскім памежнікам, што недзе ў 1-2 кіламетрах ад мяжы ў 9 гадзінаў раніцы была абстраляная аўтамашына з прычэпам. На месца здарэння выехала «трывожная група», у склад якой увайшлі супрацоўнікі Службы бяспекі Украіны (аналаг беларускага КДБ), а таксама міліцыі і пракуратуры.

Як сцвярджае А.Самарчанка, кіроўцу ўдалося ўцячы ад беларускіх мытнікаў. Там застаўся толькі «трафей» у выглядзе прычэпа з бульбай. Кіроўца кінуў яго, бо не мог далей цягнуць – у прычэпа былі прабітыя колы.

Па словах кіраўніка прэс-службы, «трывожная група» затрымала супрацоўнікаў беларускай мытні ля гэтага прычэпа. У іх канфіскавалі зброю – пісталет ПМ і аўтамат АКСУ з патронамі. Там жа знаходзіўся джып, на якім вёўся пераслед.

Як бы там ні было, але факт застаецца фактам. Незаконнае парушэнне дзяржаўнай мяжы, тым больш са зброяй у руках – гэта істотнае злачынства. Ужо ўтвораная адмысловая камісія, якая мусіць правесці двухбаковае расследаванне і даць канчатковую ацэнку дзейнасці мытнікаў. І нават калі мірны груз сапраўды апынецца кантрабандным, то усё ж такі пераследвальнікі атрымаюць як мінімум строгую вымову – калі не звальненне. Дарэчы, у шмат якіх краінах такіх неадукаваных «смельчакоў» судзяць як правакатараў добрасуседства.

А пакуль што начальнік беларускай мытні «Заходні Буг» Вячаслаў Асінцаў вымушаны быў афіцыйна прынесці прабачэнні ўкраінскаму боку за сваіх падначаленых. У сваю чаргу Ратненскі РАУС Валынскай вобласці, які прыняў адпаведную пастанову па гэтым памежным канфлікце, не ўзбуджаў крымінальную справу супраць грамадзянаў суседняй дзяржавы.

Дарэчы, радыё «Свабода» паведаміла пра практычна аналагічны выпадак, які адбыўся на беларуска-ўкраінскай мяжы яшчэ 28 траўня, калі беларускія памежнікі пераследавалі аўтамабіль грамадзяніна Украіны і таксама перасяклі мяжу суседняй дзяржавы.

Кіроўца аўтамабіля нібыта адмовіўся спыніцца па патрабаванні памежнікаў каля вёскі Лелікава і рушыў у бок дзяржаўнай мяжы Украіны. Памежнікі накіраваліся за ім і таксама пачалі страляніну.

Украінскі бок сцвярджае цяпер, што беларускія памежнікі трапілі на тэрыторыю іхняй краіны на глыбіню 3 кіламетры. Паколькі беларуска-ўкраінская мяжа на мясцовасці не маркіраваная, беларускі бок не прызнае факта парушэння мяжы Украіны. Паводле версіі беларускіх уладаў, памежнікі дзейнічалі абгрунтавана, бо аўто, якое перавозіла кантрабанду, урэшце было затрыманае. У адносінах да кіроўцы, грамадзяніна Украіны, заведзеная крымінальная справа. У сваю чаргу, кіроўца сам ужо падаў у пракуратуру скаргу на дзеянні беларускіх памежнікаў. ■

ГАРАЧАЯ ЛІНІЯ

■ **У Магілёве аб'яўленая ў свабодны продаж уласнасць, канфіскаваная ў былога міністра сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі Васіля Лявонава.** Нагадаем, што ён быў асуджаны Вярхоўным судом Беларусі на 4 гады пазбаўлення волі нібыта за крадзяжы і злоўжыванні ўладай падчас працы на пасадзе міністра. Крымінальная справа В.Лявонава, на думку многіх назіральнікаў і праваабаронцаў, насіла палітычны характар і была абумоўлена асабістай непрыязнасцю да яго з боку вышэйшай службовай асобы дзяржавы. Аб'яўленне камісіі па канфіскаванай маёмасці апублікавалі афіцыйныя магілёўскія газеты. Згодна з гэтым дакументам, прадаецца дача ў вёсцы Міхайлаўка Круглянскага раёна Магілёўскай вобласці. Дом з лазняй, гаражом, гаспадарчай пабудовай і падвалам ацэнены прыкладна ў 4,5 тысячы долараў ЗША.

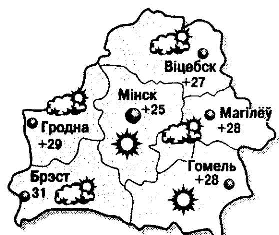
■ **Агульная сума запазычанасці па заработнай плаце прадпрыемстваў і арганізацыяў Магілёўскай вобласці перавысіла 2,5 мільярда беларускіх рублёў і склала 13,5% у фондзе заработнай платы.** У параўнанні з папярэднім тыднем сума запазычанасці павялічылася на 17,5%. Больш за 880 мільёнаў рублёў доўгу прыпадае на зарплату, выплата якой пратэрмінавана больш чым на 30 дзён. Работнікі 50 калгасаў і саўгасаў Магілёўскай вобласці ў апошні раз атрымалі заработную плату ў студзені.

■ **Швейцарскія ўлады рыхтуюцца прад'явіць абвінавачванне ў карупцыі дзвюм дочкам першага расійскага прэзідэнта Барыса Ельцына.** Пра гэта паведаміў учарашні нумар часопіса *Newsweek*. Таццяна Дзьячэнка і Алена Акулава фігуруюць сярод 14 асобаў, якія маюць дачыненне да справы вядомай швейцарскай кампаніі «Мабетэкс» – яна ў свой час займалася рэканструкцыяй Крамля. Днямі генеральны пракурор Жэневы Бернар Бартоса паскардзіўся на адсутнасць супрацоўніцтва з расійскім правасуддзем. У інтэрв'ю італьянскай газеце *Corriere Della Serra* ён зазначыў, што за публічнымі заявамі пра гатоўнасць да дыялога, «прасторы для супрацоўніцтва няма ніякай». У першую чаргу Б.Бертоса мае на ўвазе справу «Мабетэкс».

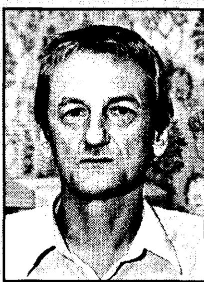
НАДВОР'Е

Віцебск +27
Мінск +25
Магілёў +28
Гродна +29
Брэст 31
Гомель +28

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

980

Дойная карова

Аляксандр ДУБРАВІН

Некаторыя любяць дзяржаву выключна як дойную карову. Уяві сабе пейзаж: нягеглая такая, кволая кароўка, амаль цялушачка, худая, аж рэбры тырчаць, уся ў гноі, у брудзе, з вялікімі сумнымі вачыма. Ледзь трымаецца на нагах, хістаецца, прывязаная хвастом да плоту. Вымя дробненькае. Цыцачкі маленькія.

А вакол яе – Божа мой! – вакол яе процьма тлустых, мардатых маладзёнаў. Як прусакоў! Каго тут толькі ні ўбачыш! І дзяржаўных дзеячаў, і генералаў, і кіраўнікоў розных калібраў, і сенатараў. У пінжаках, у гальштуках, у штанах з лампасамі, з партфелямі, з дубінкамі... Поўзаюць на карачках у гноі, піхаюцца, лаюцца, цягнуцца да цыцачак сваімі чырвонымі вільготнымі губамі. Каторы дацягнецца, прыпадзе і ўжо не адарваць яго, вужаку, пакуль па галаве не ляснеш. Ён тады адпаўзае ўбок, шыпіць, каўтае, аблізваецца і чакае зручнага моманту, каб зноў да цыцачкі прыпасці.

Кароўка вельмі цяжка дыхае, амаль губляе прытомнасць, бо яе здароўе падарванае бяскорміцай, антысанітарыяй і поўнай адсутнасцю нармальнага сексуальнага жыцця. Яно і зразумела: які бычок спакусіцца на такую канструкцыю з касцей і скуры? А як ты набярэш прывабнае цела, калі няма чаго есці? Такога кшталту кароўкі спажываюць выключна «зялёныя» кармы, але дзе ж іх узяць? Хто прывязе свежую «зяляніну» ў такі сапрэлы хлеў, дзе гэтая кароўка вымушана павольна калець?

Чаму склалася такое недаравальнае становішча? Ёсць, на жаль, адзін вядомы буйны сельскагаспадарчы дзеяч, які ўсюды крычыць, што кароўкі такой увогуле няма, што дзяржава – гэта менавіта ён, ён і толькі ён. Адзіны і незамянімы. Некаторыя яму вераць. А я адкажу, што гэта поўны абсурд. Па-першае, хай спачатку пакажа нам сваё вымя. А потым няхай растлумачыць, як у яго праходзіць лактацыя. Хто яго пакрывае і чым корміць.

Бачыш, братка, як усё ўзаемазвязанае. Мусіш ты, іншым разам, слухаць разважанні некаторых тутэйшых дзеячаў пра тое, што галоўная задача кароўкі – многа какаць, а з гэтым яна спраўляецца добра. Але ты не вер. Кароўка павінна даваць малако. Многа малака. І не для тых, хто вакол яе поўзае на карачках. А для тых, хто яе любіць, корміць і даглядае. І быць вясёлай, гладкай ды задаволенай.

Будзь і ты здароў!

Прынятае рашэнне аб пачатку Усебеларускага з'езда

Антон ЛЯЎКОВІЧ

10 чэрвеня на паседжанні аргкамітэта па падрыхтоўцы Усебеларускага з'езда 2000 года было прынятае рашэнне аб даце пачатку ягонай працы. 29 ліпеня дэлегаты, якіх плануецца выбраць не менш 800 чалавек — незалежна ад іх палітычных поглядаў, павінны пачаць абмеркаванне Акта аб незалежнасці. Пачатак працы гэтага форуму прымеркаваны да 10-ай гадавіны абвяшчэння Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце Рэспублікі Беларусь.

Ініцыятыва правядзення Усебеларускага з'езда належыць групе вядомых дзеячаў беларускай навукі і культуры. Іх падтрымалі многія грамадзяне Беларусі, якія лічаць, што ў выніку стварэння адзінай саюзнай дзяржавы з Расіяй Беларусь страціць свой суверэнітэт і перастане існаваць як дзяржава.

Падтрымаўшы саму ідэю склікання Усебеларускага з'езда, апазіцыйныя партыі — БНФ, АГП, сацыял-дэмакраты — мяркуюць, што ў ліпені гэтае важнае для краіны мерапрыемства правесці будзе цяжка па арганізацыйных, фінансавых і шматлікіх іншых прычынах. Таму іхнія лідэры прапанавалі на паседжанні аркамітэта пачаць працу з'езда як арганізацыйна-ўстановачную канферэнцыю. Па сутнасці, відаць, першая сесія з'езда такой і атрымаецца. Другую сесію, якая магчыма стане не апошняй, вырашана правесці ўвосень 2000 года.

С трывогай на паседжанні аргкамітэта з'езда была ўспрынятая інфармацыя пра тое, што на 23 чэрвеня прызначанае правядзенне ў Мінску першага паседжання асацыяцыі «Цэнтральная Расія» з удзелам 13 расійскіх губернатараў і кіраўнікоў чатырох абласцей Беларусі (акрамя Брэсцкай і Гродзенскай).

Як вядома, на 2 ліпеня прызначанае правядзенне трэцяга Кангрэса дэмакратычных сілаў Беларусі, на якім апазіцыйныя палітычныя партыі павінны выпрацаваць адзіную пазіцыю па ўдзеле ў парламенцкіх выбарах. У бліжэйшыя дні арганізатары гэтага форуму правядуць кансультацыі з членамі аргкамітэта Усебеларускага з'езда за незалежнасць, з мэтай канчаткова вырашыць арганізацыйна-тэхнічныя пытанні. ■

Да 1.500 долараў дэкларацыя не спатрэбіцца

Ягор ЗВОННІКАЎ

У хуткім часе грамадзяне Беларусі атрымаюць права вывозіць за мяжу валюту на суму да паўтары тысячы долараў ЗША, не дэкларуючы яе. У параўнанні з цяперашнім парадкам, сума валюты, дазволенай да вывазу без занясення ў мытную дэкларацыю, павялічыцца ўтрая.

Паводле звестак з мытнага камітэта Беларусі, такое рашэнне было прынятае на нядаўнім саміце краінаў Мытнага саюза – Беларусі, Расіі, Казахстана, Кыргызстана і Таджыкістана — у мэтах уніфікацыі мытнага заканадаўства дзяржаваў-удзельніцаў. Дакладная дата ўвядзення новых правілаў пакуль невядомая. Яе павінны вызначыць Савет міністраў і Нацыянальны банк Беларусі. ■

Зімоўскі запалохаў пенсіянерку?

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

У чора адбылося судовае паседжанне па справе «Вера Царлюкевіч–Аляксандр Зімоўскі». Звычайная пенсіянерка абвінавачвала адыёзнага тэлевядучага ў зневажанні яе гонару і годнасці і патрабуе ад яго 3 мільёны рублёў.

А. Зімоўскі спадзяецца на перамогу

У чым сутнасць справы? 17 кастрычніка мінулага года вядучы аналітычнай праграмы «Рэзананс» на БТ Аляксандр Зімоўскі асвятляў падзеі «Маршу Свабоды», які адбыўся ў той жа дзень, і, у прыватнасці, назваў удзельнікаў акцыі «адмарозкамі».

Гэтыя словы Вера Церлюкевіч успрыняла на свой конт і выставіла А.Зімоўскаму іск на суму 3 мільёны рублёў за «абразу гонару і годнасці». Суд Першамайскага раёна г.Мінска ў лютым прыняў справу да разгляду і накіраваў «перлы» вядучага на моўную экспертызу ў Інстытут этнаграфіі НАНБ. Там ад правядзення экспертызы адмовіліся, спасылаючыся на тое, што гэта знаходзіцца не ў іхнім накірунку дзейнасці. Тады суд звярнуўся да камітэта па журналісцкай этыцы Беларускага саюза журналістаў. У БСЖ, дарэчы, у асноўным прадстаўленыя журналісты дзяржаўных выданняў.

Учора новы суддзя працэсу Уладзімір Кобышаў абвесціў высновы журналісцкай экспертызы. Камітэт па этыцы БСЖ мяркуе, што Вера Церлюкевіч не атрымала ніякай маральнай шкоды – бо, маўляў, выказванні не маюць да яе ніякага дачынення, а датычаць толькі апазіцыйных палітыкаў «новай хвалі». Напрыклад, Вінцука Вячоркі або Анатоля Лябедзькі.

Суд цяпер мае магчымасць вынесці рашэнне па справе на падставе гэтай высновы экспертызы.

Цікава, што на судзе з'явіўся сам адказчык – А.Зімоўскі, алеісціца В. Церлюкевіч так і не прыйшла. Як паведаміў нам юрыдычны прадстаўнік Барыс Гюнтэр, пенсіянерка нечакана некуды «знікла» напярэдадні выхадных, а за пяць хвілінаў да пачатку працэсу яна патэлефанавала і блытана паведаміла, што прыйсці не зможа, бо ў яе сын трапіў у аварыю тыдзень таму, яна сама сябе дрэнна адчувае і г. д. Але ж яшчэ ў пятніцу яна клятвенна паабяцала Б.Гюнтэру прыйсці на працэс. Юрыдычны прадстаўнік не выключае, што на Веру Церлюкевіч мог быць аказаны ціск, з-за чаго яна і не з'явілася.

Па хадайніцтве Б. Гюнтэра і вусным (па тэлефоне) В.Церлюкевіч працэс быў адкладзены да гэтай пятніцы – нягледзячы на тое, што А.Зімоўскі заявіў на гэты конт пратэст, бо жадаў завяршэння суда ў гэты ж дзень. ■

Новая амністыя

Алесь ШМЯЛЁЎ

Вельмі хуткая напаўняльнасць беларускіх турмаў, выкліканая надзвычай жорсткай следчай і судовай сістэмай у краіне, абумовіла прыняцце Палатай прадстаўнікоў новага закона «Аб амністыі некаторых катэгорыяў грамадзянаў». Дэпутаты так спяшаліся вызваліць турмы і калоніі, што прынялі закон адразу ў двух чытаннях за адно паседжанне. Цяпер ён мусіць быць зацверджаны Саветам рэспублікі і А.Лукашэнкам.

Мінулая амністыя скончылася толькі ў ліпені мінулага года, але беларускія папраўча-працоўныя ўстановы ўжо паспелі набраць ранейшую «крытычную колькасць» вязняў – крыху больш за шэсцьдзесят тысяч чалавек. Дагэтуль такога кароткага прамежку паміж двума «актамі міласэрнасці» не было ніколі.

Згодна з законам, на свабоду выйдуць больш за дзесяць тысяч чалавек — прыкладна столькі ж, колькі ў мінулы раз. Сярод іх — пенсіянеры, жанчыны, вайскоўцы-«афганцы», а таксама асобы, якія здзейснілі лёгкія злачынствы. Астатнія «зэкі» атрымаюць паслабленне – іхнія тэрміны зняволення будуць скарочаныя напалову альбо з іх будзе зняты адзін год «адсідкі». Гэта значна наблізіць надыход тэрміну іхняга ўмоўна-датэрміновага вызвалення.

Амністыі дачакаюцца і беларускія *палітзняволеныя*. Год «скінуць» Андрэю Клімаву. Верагодна, што адзін год будзе зняты дэпутату Уладзіміру Кудзінаву, і ягоны тэрмін зняволення скароціцца да пяцігадовага, з якіх тры ён ужо адседзеў. Каб пайсці на ўмоўна-датэрміновае вызваленне (УДВ), яму дастаткова адседзець тры гады і дзевяць месяцаў, а таксама мець не больш за адно зафіксаванае парушэнне рэжыму. Такім чынам, на свабоду апальны дэпутат зможа выйсці ўжо ў лістападзе. Але турэмная адміністрацыя зафіксавала за ім пэўны шэраг парушэнняў, і таму дзень выхаду на волю для яго можа надысці і пазней.

Тым не менш, у сучаснай беларускай юрыдычнай практыцы амністыі не датычаць умоўна асуджаных асобаў. Тэрміны, якія ім пагражаюць, не зменяцца. Таму ніякіх палёгкаў для, прыкладам, Міхаіла Чыгіра не будзе. ■

Штрых-код будзе абавязковым

Сяргей СНЕГІН

З 1 кастрычніка 2000 года ў Беларусі ўводзіцца абавязковае маркіраванне прадукцыі, якая вырабляецца на тэрыторыі краіны і пастаўляецца на экспарт. Такое рашэнне прыняў Савет міністраў, зацвердзіўшы адначасова Палажэнне аб таварнай нумарацыі і штрыхавым кадзіраванні тавараў.

Размова ідзе пра нанясенне штрыхавых ідэнтыфікацыйных кодаў, якое даўно практыкуецца ў шмат якіх краінах, а ў апошнія гады — і ў Беларусі. Нацыянальныя сістэмы нумарацыі тавараў аб'яднаныя ў Міжнародную сістэму таварнай нумарацыі. Галоўная яе мэта – забяспечыць аднаназначную ідэнтыфікацыю тавараў у сістэме міжнароднага тавараабароту шляхам прысваення таварам 13- або 8-разраднага (у ЗША і Канадзе — 12- і 7-разраднага) нумара, які наносіцца на тавар у выглядзе штрыхавога кода. Цяпер некаторыя беларускія тавары маркіраваныя штрыхавымі кодамі, якія пачынаюцца з лічбаў 460 (код былога Савецкага Саюза) і 481 (код Беларусі як краіны-вытворцы).

Фота IREX/ProMedia

Штрыхавы код Беларусі — 481

Увядзенне сістэмы абавязковага маркіравання прадукцыі патрабуе ад таваравытворцаў уваходжання ў Асацыяцыю таварнай нумарацыі Беларусі. Для гэтага юрыдычная асоба або індывідуальны прадпрымальнік мусіць падаць у асацыяцыю заяву, на падставе якой яму прысвояць рэгістрацыйны нумар і унікальны міжнародны нумар размяшчэння. Нанясенне на прадукцыю штрыхавых кодаў ажыццяўляе сам вытворца.

У далейшым мяркуецца стварэнне ў Беларусі аўтаматызаванай сістэмы вядзення дэпазітарыя штрыхавых кодаў. Апроч таго, урад даручыў міністэрству прамысловасці разгледзець магчымасць вытворчасці ў Беларусі абсталявання для штрыхавой ідэнтыфікацыі. ■

Гісторыя цацак

«Жыццё жукоў», «Меч у камені», «Балто», «Аліса ў краіне цудаў», «Прыгажуня ў сонным лесе» – мультыплікацыйныя фільмы, дубляваныя па-беларуску акторамі вядучых менскіх тэатраў.

«Азбука для маленькіх», «Ехаў казачнік Бай», «Ціктак ходзікі», «Беларускія народныя казкі», «Стойкі алавяны салдацік + Каліф-бусел» – аўдыёкасэты з запісамі казак, калыханак, песьняў для маленькіх беларусаў.

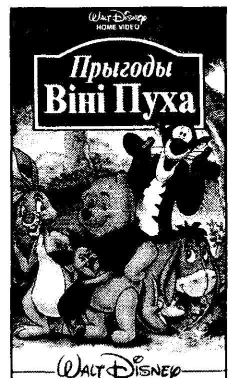
Цяпер і ў Віцебску: вул. Гогаля 14, крама «Сучасьнік».

Кошт відэакасэты – 2.000 руб.

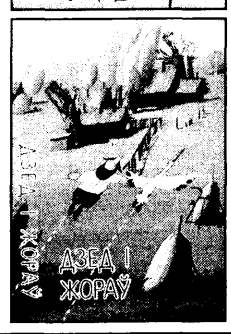
Кошт аўдыёкасэты – 600 руб.

Зьвяртайцеся на тэл.: 8 (017) 228-45-88.

Касэты можна замовіць, пералічыўшы грошы звычайным паштовым перakазам на рахунак ЗАТ «Сотвар» р/р 3012000000195 ф-л № 506 ААТ СБ «Беларусбанк», г.Мінск, код 809. У графе «Для пісьмовага паведамленьня» напішыце, якую касэту вы замаўляеце.

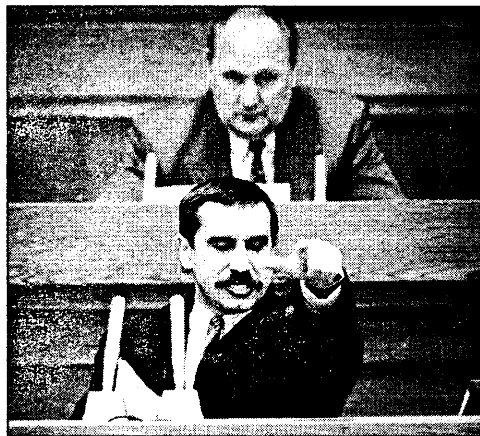

В Беларуси исчезает гуманитарная помощь

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Контактное бюро «NiKoBel» обратилось ко всем своим гражданским инициативам, действующим в Нижней Саксонии (Германия), с призывом прекратить посылать в Беларусь гуманитарные конвои. Эту сенсационную новость сообщил президент *«NiKoBel»* Гюнтер Верс, который выступил в Минске перед журналистами со специальным заявлением.

Встреча с представителями СМИ состоялась в офисе Белорусского благотворительного фонда «Детям Чернобыля» — многолетнего партнера «*NiKoBel*». По словам Г.Верса, среди немцев стало преобладать мнение, что благотворительная помощь жертвам Чернобыля не доходит до конкретных адресатов. Порою гуманитарные грузы из Германии попросту исчезают. Эта тенденция усилилась с тех пор, как в Беларуси был создан государственный департамент по гуманитарной помощи. Как известно, его возглавляет президентский помощник Виктор Кучинский, готовый, как он некогда признал публично, защищать Александра Лукашенко с помощью гранатомета. После встреч с ним у благотворителей из Нижней Саксонии сложилось крайне негативное впечатление о компетентности этого чиновника. И это также повлияло на их решение прекратить посылать конвои с гуманитарным грузом.

Будучи депутатом, Виктор Кучинский обещал защищать А.Лукашенко с гранатометом в руках

Вполне вероятно, что после вынужденного исхода фонда Сороса из Беларуси в 1997 году, которое существенно повлияло на имидж официального Минска, данная акция протеста германских гражданских инициатив способна еще больше усилить негативное отношение к нынешнему руководству Беларуси в мировом сообществе.

Визиты группы немецких благотворителей во главе с Гюнтером Версом в Минск и районы, пострадавшие от Чернобыля, были проигнорированы государственной белорусской прессой. Причины такого поведения понятны. Ведь на широко разрекламированной встрече А.Лукашенко с представителями гуманитарных структур Германии, состоявшейся 19 мая, нижнесаксонская *«NiKoBel»* приглашена не была. Эту землю представляли лишь две небольшие государственные структуры, которые были отобраны для встречи с А.Лукашенко в посольстве РБ в Берлине.

А ведь только благодаря усилиям бюро *«NiKoBel»* более 15 тысяч белорусских детей прошли оздоровление в Германии на протяжении последних 10 лет. При этом даже в мыслях не допускалось отбирать детей по принципу политической благонадежности их родителей. О такой нынешней практике гостям из Германии довелось услышать в Минске и районах, которые они посещали.

Немцам обидно за такое отношение нынешних белорусских властей к их благородной деятельности. Их гражданские инициативы делают ставку на сотрудничество с демократическими структурами в Беларуси, которые не так сильны, как в Германии. Именно немецкие гражданские инициативы сыграли значительную роль в том, что на выборах канцлера победил Герхард Шредер. Кстати, до своей победы он возглавлял правительство земли Нижняя Саксония. Так что критическое отношение таких организаций, как *«NiKoBel»*, к действиям властей Беларуси по блокированию гуманитарной помощи может заметно повлиять и на двусторонние межгосударственные отношения.

Как известно, Германия остается для Беларуси главным торговым партнером в Европе. «Для начала, — заверил Гюнтер Верс, — в ближайшее время мы намерены посетить белорусское посольство в Берлине и поговорить с послом Владимиром Скворцовым».

Не лишним будет напомнить, что не содействует взаимопониманию между двумя народами и поведение белорусских властей в такой гуманитарной сфере, как уход за воинскими захоронениями. Уже четыре года Беларусь отказывается, в отличие от России и Украины, ратифицировать подписанное в Бонне соответствующее соглашение. Согласно этому документу, германская сторона готова нести все финансовые расходы по уходу за захоронениями как немецких, так и советских солдат.

Представители белорусских властей особо и не скрывают, что за нежеланием пойти навстречу Германии в этом вопросе стоят конкретные политические мотивы — чтобы бундестаг признал палаточных заседателей в Минске легитимным парламентом. Этакие торги живыми и мертвыми. Что Чернобыля, что прошлых войн. ■

Навагрудак – без польскай школы

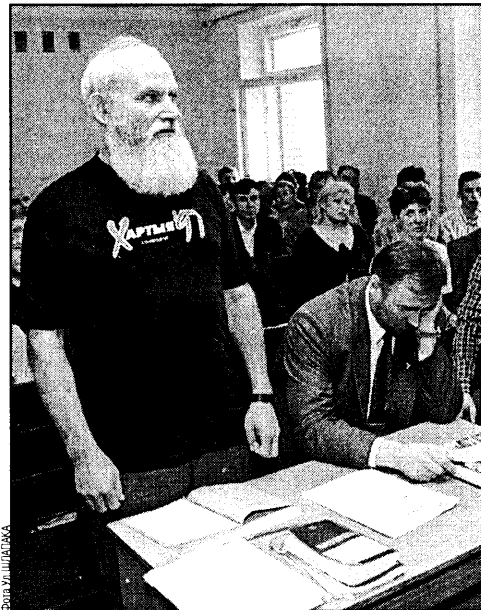
Сяргей МАКСІМОВІЧ

Сесія Навагрудскага раённага савета народных дэпутатаў 9 чэрвеня не дала згоды на будаўніцтва ў горадзе школы з польскай мовай навучання. За дазвол прагаласавалі толькі чатыры дэпутаты, супраць – 20, 3 чалавекі ўстрымаліся.

Галоўны довад «супраць» такі – у Навагрудку толькі 4,6% насельніцтва палякі, аднак там ужо існуюць 3 польскія класы, таксама існуе магчымасць вывучыць мову факультатыўна. Зыходзячы з усяго гэтага, будаваць асобную школу – не мэтазгодна. Дэбаты на сесіі працягваліся больш за паўтары гадзіны. Шмат пытанняў было зададзена старшыні Саюза палякаў Тадэвушу Гавіну. Напрыклад, ці мае магчымасць беларуская меншасць на Беласточчыне навучаць сваіх дзяцей на роднай мове? Т.Гавін адказаў, што на Беласточчыне не будзе беларускамоўных школаў, пакуль іх не будзе ў Беларусі. У Навагрудку, дарэчы, пасля рэферэндуму 1995 года беларускае школьніцтва трымалася даволі доўга. Аднак руская мова пачала перамагаць беларускую і ў навагрудскіх школах.

Галоўнымі довадамі Саюза палякаў Беларусі на карысць школы былі: Навагрудак – родны горад сусветнавядомага польскага паэта А.Міцкевіча і што грошы на будаўніцтва дасць польскі бок. Па словах Т.Гавіна, рашэнне сесіі не правамоцнае, паколькі дзеля гэтага патрэбны быў 21 голас, аднаго не хапіла. У райсавеце ўсяго два дэпутаты палякі, але як яны галасавалі — Т.Гавіну не вядома. ■

Шчукін чакае новага прысуду

Валерый Шчукін: «Я буду ісці наперад!»

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

Сёння ў 12.00 на працэсе дэпутата Вярхоўнага Савета Валерыя Шчукіна і старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народная Грамада) Мікалая Статкевіча мусіць быць зачытаны прысуд. Абодвух абвінавачваюць у арганізацыі «Маршу Свабоды» 17 кастрычніка 1999 года, калі дэманстранты закідалі камянямі міліцыянтаў, з якіх каля пяцідзесяці чалавек былі параненыя.

Нагадаем, што дзяржаўны абвінаваўца пракурор Галіна Ганчарова папрасіла суд прызначыць Валерыю Шчукіну паўтара года турмы, а Міколу Статкевічу – 2 гады калоніі. Але ў дачыненні да В.Шчукіна яна ж папрасіла прымяніць адтэрміноўку прысуду.

На апошнім паседжанні суда 8 чэрвеня Валерый Шчукін сказаў сваё апошняе слова. Вядома, што «апошняе слова» ў выкананні дэпутата заўсёды нясе ў сабе пэўны элемент відовішча. Таму зала суда была поўная. Сярод гледачоў былі і прадстаўнікі нямецкай, італьянскай і французскай амбасадаў, замежныя журналісты.

Свой выступ дэпутат В.Шчукін пабудаваў на зваротах да суддзі і пракурора, у якіх паспрабаваў патлумачыць бясспрэчную, на ягоны погляд, сутнасць працэсу, якая заключалася ў тым, што ён – «палітычны» і знаходзіцца пад судом па загадзе кіруючага рэжыму. Дэпутат адмовіўся прызнаваць іск, выстаўлены яму рознымі камунальнымі службамі горада і міліцыянтамі. Ён прыгадаў, што з'яўляецца дзейным абраным дэпутатам парламента і мае асабістую недатыкальнасць. Скончыў свой гадзінны выступ Валерый Шчукін фразай: «І пакуль я хадзіць умею, і пакуль я глядзець умею, і пакуль я дыхаць умею – я буду ісці наперад!»

Цяпер Мінскаму гарадскому суду засталося ў апошні раз уважліва вывучыць матэрыялы справы і паставіць у ёй апошнюю кропку. ■

Леванеўскага выключылі з АГП

Прэзідэнцкія амбіцыі **Валерыя Леванеўскага** добра вядомыя ўсім

Аляксей СТАЎСКІ

Рашэннем палітсавета Аб'яднанай грамадзянскай партыі Валеры Леванеўскі, старшыня абласной арганізацыі АГП, зняты з пасады і выключаны з партыі. Афіцыйнай прычынай стала «нездавальняючая арганізацыйная праца, стымуляванне расколу дэмакратычных сілаў у рэгіёне і сістэматычнае распаўсюджванне неадпавядаючай рэчаіснасці інфармацыі аб дзейнасці АГП».

Нагадаем, што В.Леванеўскі быў адзіным канкурэнтам Анатоля Лябедзькі на выбарах старшыні арганізацыі ў красавіку гэтага года, але прайграў яму. Да таго ж выключэнец узначальвае агульнарэспубліканскі стачкам прадпрымальнікаў.

Сам В.Леванеўскі, усім вядомы сваімі прэзідэнцкімі амбіцыямі, разаслаў разгорнуты каментар з нагоды ягонага выключэння. У каментары ён паведамляе, што не прызнае рашэння палітсавета, бо выключыць яго з партыі можа толькі мясцовая гродзенская суполка, у якую ён калісьці падаваў дакументы на ўступленне. Гэта, дарэчы, пацвердзіў і кіраўнік рэвізійнай камісіі АГП.

На думку В.Леванеўскага, сапраўднай прычынай такога рашэння палітсавета стаў ягоны працяглы канфлікт з былым старшынёй Гродзенскага аблвыканкама, а цяпер апазіцыянерам, які прэтэндуе на кіруючую ролі ў Гродне, Сямёнам Домашам. У прыватнасці, рашэнне аб выключэнні прымалася дзякуючы менавіта ініцыятыве С.Домаша, а таксама з прычыны, быццам бы, паступіўшых у кіраўніцтва партыі некалькіх ананімак, дзе былога старшыню абвінавачваюць у п'янстве і развале арганізацыі.

Сітуацыя ўскладняецца тым, што значная частка гродзенскіх сябраў АГП падтрымліваюць менавіта В.Леванеўскага і ў выпадку ягонага сыходу таксама гатовыя пакінуць арганізацыю.

Цалкам магчыма, што АГП на Гарадзеншчыне чакае раскол, які апошнім часам стаў амаль звычайным для іншых партыяў. ■

Брэст спазняецца атрымаць дапамогу ЕС

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

Цяперашні чэрвень у Брэсце можна назваць месяцам жывой актыўнасці экспертаў Еўрапейскага Саюза, якія каардынуюць праекты па трансмежным супрацоўніцтве ў рамках праграмы TACIS. Зусім нядаўна адбылася ацэначная паездка дэлегацыі з універсітэта нямецкага горада Карлсруэ, тамтэйшага ведамства садзейнічання эканамічнаму развіццю і Германа-Беларускага дома. Яны бралі ўдзел у абмеркаванні праекта па стварэнні інфармацыйна-аналітычнай службы для рэгіёнаў Брэст (Беларусь) і Бяла-Падляска (Польшча).

На наступным тыдні Еўракамісія ў Брусэлі вызначыць генпадрадчыка па выкананні праекта маніторынга чысціні вады ў басейне ракі Заходні Буг. А ўчора ў Белавежскай пушчы пачаліся кансультацыі па шэрагу магчымых новых праектаў праграмы *TACIS* з удзелам кіраўнікоў міністэрстваў і ведамстваў Беларусі і Польшчы.

Хаця беларуска-польская мяжа па-ранейшаму захоўвае знешнюю прывабнасць і не змяншае патокі пасажыраў і турыстаў, аднак выклікае ўсё больш недавер і непаразуменне ад суседзяў. Напрыклад, у першым квартале гэтага года польскія мытнікі затрымалі на мяжы Люблінскага ваяводства каля 100 тысяч літраў алкаголю, 150 тысяч пачак цыгарэтаў, 11 тысяч кампакт-дыскаў і 86 царкоўных абразоў – усяго на суму больш за 2 мільёны долараў.

Як паведамляе польская *Gazeta Wyborcza*, у апошнія дні траўня польскім бокам выкрыта кантрабанда 20 тысяч літраў спірту коштам амаль паўмільёна долараў. Перавозчыкам грузу на аўтамабілі МАЗ значылася беларуская фірма. Яе дакументы, аднак, былі «ліпавыя» – быццам бы ў бочкі быў заліты растваральнік для фарбаў.

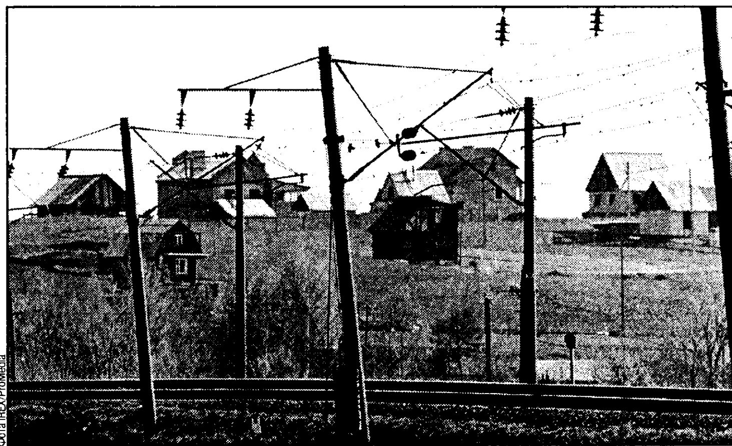
Брэсцкая мытня «Заходні Буг», па словах яе начальніка Вячаслава Асінцава, ужо мае больш за паўтысячы фактаў адміністратыўна-мытных парушэнняў. За студзень-травень на пункце пропуску «Брэст-Цэнтральны» затрымана 252 іконы, 131 з якіх перададзеныя абласному краязнаўчаму музею як культавыя прадметы вялікай мастацкай каштоўнасці.

Дасягненні фіскальнай дзейнасці мытнікаў нельга, аднак, пераацэньваць. 500 чалавек ěе супрацоўнікаў на 3,8 мільёна грамадзянаў, якія перасякаюць граніцу, а таксама 1 мільён 200 тысяч адзінак транспарту, маюць дачыненне толькі да вярхушкі айсберга кантрабанды. Пры працы з перагрузкай, без павелічэння колькасці прапускных пунктаў, капітальнай рэканструкцыі «Варшаўскага маста» і тэхнічнага пераасначшэння астатніх, нельга спадзявацца, што перанос шэнгенскай граніцы з Одэра на Буг абыдзецца для Беларусі спакойна.

Еўрасаюз, абяцаючы прыняць у сваю супольнасць Польшчу (хутчэй за ўсё гэта адбудзецца ў 2005 годзе), не адмаўляе важную ролю брэсцкага рэгіёна, разглядае яго як будучыя вароты паміж пашыраным Еўрасаюзам і краінамі СНД. Таму запланаваныя ўнушальныя аб'ёмы інвестыцыяў як у Польшчы, так і ў Беларусі.

Захад найперш турбуе слабая памежная інфраструктура дзвюх суседніх краінаў, з-за чаго ўтвараюцца «тромбы» з людзей і аўтамашынаў на пераходах. Не менш праблемаў і са станам навакольнага асяроддзя ўздоўж польска-беларускай дзяржаўнай мяжы. Але найбольш экалагічна небяспечным прадстаўляецца Заходні Буг. Выпадковыя атрутныя выкіды ў яго могуць у адначассе стварыць катастрофу ў Брэсце і Варшаве, для якіх рака – асноўная сістэма водазабору.

Дарэчы, бюджэт праекта па маніторынгу чысціні вады ў Заходнім Бугу ацэнены ў 2 мільёны еўра (каля 1,9 мільёна долараў), што вызначае яго катэгорыю ў праграме *TACIS* як рэгіянальную. Існуюць таксама вышэйшыя – нацыянальныя, і ніжэйшыя – спецыялізаваныя. З апошніх (яны фінансуюцца ЕС да 200 тысяч еўра кожны) на Брэстчыне былі рэалізаваныя два – у Пінску (на заводзе «Камертон») і ў Доме міласэрнасці Таварыства Чырвонага Крыжа), а таксама ў Брэсце (чыгуначны вузел, цэнтр падтрымкі прадпрымальніцтва, політэхнічны інстытут, цэнтр занятасці насельніцтва).

Фота ІЕХ/PhotoMedia

Беларуская чыгунка чакае зменаў

Некалькі магчымых спецыялізаваных праектаў у рэгіёне не атрымалі фінансавання, бо Брэсцкі аблвыканкам не вызначыў сваю групу спецыялістаў па іх падрыхтоўцы. Канструктыўная заяўка па праекце «Еўрамяжа ў Брэсце» была позна пададзеная і патрапіць на разгляд Еўракамісіі толькі праз 5 месяцаў.

Няўважлівасць да магчымасцяў атрымаць грашовыя інвестыцыі ЕС ягоныя эксперты адносяць да ліку спецыфічных праблемаў цяперашніх уладных структураў у Беларусі. Людзі не звыкліся пільна весці дакументацыю. А ў Еўракамісіі жорсткая бюракратыя. Ні аднаго еўра не атрымае той, хто просіць, калі праектная прапанова мае нават дробныя памылкі.

Пра тое, што Брэст спазняецца ў атрыманні дапамогі ЕС, будзе ісці размова на згаданым семінары ў Белавежскай пушчы. На працягу 4 дзён эксперты Еўрасаюза паспрабуюць зблізіць узаемапаразуменне паміж беларускай і польскай дэлегацыямі. Іх увага будзе адрасаваная да ўзгодненай палітыкі ў вырашэнні новых тэрміналаў «Казловічы» і «Кукурыкі», што пакуль не вырашылі праблему чэргаў.

У спецыялістаў з Германіі (гэтай краіне, як паўнавартаснаму чальцу ЕС, перададзеныя функцыі каардынатара дзеянняў і распарадчыка фондаў рэгіянальных беларуска-польскіх праектаў *TACIS*) існуе меркаванне, што паміж Варшавай і Брэстам мусіць быць пабудаваная хуткасная аўтастрада і новы мост цераз Буг. У сваю чаргу ў чыгуначнікаў перашкодай па-ранейшаму застаецца шырыня каляіны, розная па два берагі Буга, з-за чаго даводзіцца мяняць колы на ўсіх пасажырскіх і грузавых цягніках. Словам, звыклая да камфорту Еўропа згодна падзяліцца капіталам, але па даўно выпрацаваных правілах дакладнай ашчаднасці. Уразумелыя да гэтага палякі ўжо атрымліваюць больш як па 80 долараў замежных інвестыцыяў у сярэднім на кожнага жыхара. Беларусы не маюць і дзесятай долі такога. Ці зможам дамовіцца на лепшае з ЕС у чарговы раз, пакажуць вынікі міжнароднай сустрэчы ў Белавежскай пушчы. ■

НАЗІРАЛЬНІК

Найноўшы падзел працы

Фота Ул. ШЛАПАКА

Самую адказную і цяжкую працу беларускія мужчыны, як заўсёды, давяраюць сваім жанчынам

Канстанцін СКУРАТОВІЧ

Пасажыры аўтобуса, які рэгулярна курсіруе паміж Мінскам і Беластокам, – гэта звычайна жанчыны, у большасці «чаўночніцы». Мужчынаў сярод іх амаль няма.

І ў гэтым няма нічога дзіўнага, бо цяжкая праца – гэта і ёсць тое адзінае сацыяльнае дасягненне нашага грамадства ў адносінах да жанчынаў. А транспарціроўка вялізных «бізнес-торбаў», праезд у аўтобусе пры мінімуме камфорту, спрэчкі з мытнікамі – усе гэта патрабуе вельмі значных фізічных ды псіхалагічных намаганняў. Карацей, такую сітуацыю рэдкі мужчына вытрымае. Не кажучы ўжо пра тое, што мужчыны проста не здольныя гандляваць кантрабанднымі цыгарэтамі ды гарэлкай на падыходах да гарадскога рынку. Прынамсі таму, што пабагацейшы за апошнія гады палякі сталі вельмі пераборлівымі і не надта кідаюцца гэтае пітво купляць. Таму гандлярцы трэба ўлагоджваць патэнцыйнага пакупніка, упрошваць «пана» купіць тавар менавіта ў яе. Маўляў, у роднай Беларусі чакаюць галодныя дзеткі.

Такія назіранні выклікаюць невясёлыя думкі, але ж дазваляюць зразумець і ролю мужчынаў у развіцці беларускага «бізнесу». «Мужчынкі» сядзяць у цяпле, сытыя ды ў добрым настроі. І прымаюць законы, у адпаведнасці з якімі павінна развівацца беларуская эканоміка. Але не развіваецца. Таму жанчыны змушаныя шукаць заробак на «блышыных рынках» чужых гарадоў і замежных краінаў.

Такі вось падзел працы. Аб гэтым, звычайна, не задумваюцца, але ж задумацца варта. Калі мы гаворым пра беларускіх бізнесоўцаў, то маем на ўвазе не нейкіх там Морганаў і Ракфелераў, якім няма куды грошы дзець. А тых, хто гандлюе на рынках, хто, як чаўнок, снуе паміж Беларуссю і далёкім ці не вельмі далёкім замежжам, каб што-небудзь там прыкупіць і тут прадаць з выгадай для сябе. Хацелася б дадаць, «...і дзяржавы», але дзяржава ў нас такая, што ўсё золата, якое трапляе ў яе рукі, ператварае ў «другасны прадукт».

Акрамя гандляроў, ёсць яшчэ асобы, што займаюцца ці спрабуюць займацца вытворчасцю або аказаннем сэрвісных паслугаў. Гэтых людзей налічваецца каля паўмільёна. У свой час усе яны працавалі ў дзяржаўным сектары. Шлях у бізнес у кожнага быў свой. Спачатку, калі савецкія ўлады абвясцілі аб пераходзе да шматукладнай эканомікі і легалізавалі кааператыўную ды індывідуальна-працоўную дзейнасць, у бізнес рушылі былыя «цэхавікі», прасунутыя камсамольцы ды маладыя навукоўцы. Бо ўсім надакучыла жыць на адну не вельмі вялікую зарплату. Пасля, па меры таго, як эканоміка апускалася на калені, у бізнес «выціскаліся» людзі з навукова-даследчых інстытутаў, вышэйшых навучальных установаў і гэтак далей. Адначасова з імі на ўласніцкай ніве пачалі шчыраваць і асобныя кіраўнікі вытворчасці, перш-наперш эканамісты. На трэцім этапе ўзрушыліся шэрагоўцы. Бо, нягледзячы на ўсю афіцыйную рыторыку, прадпрыемствы ваенна-прамысловага комплексу, якіх на Беларусі зашмат, рэзка скарацілі аб'ёмы прафільнай прадукцыі, а так званы шырспажыў не змаглі давесці да рынку. Не змаглі, таму што эканоміка краіны адкрылася, і ў Беларусь хлынула мора танных «заморскіх» тавараў, хоць якасць іх была вельмі адноснай. Але не заўсёды. Бо што тычыцца, прыкладам, кветак, то гэта былі ўжо не чэзлыя гваздзікі, што канчаткова гублялі таварны выгляд унутры аб'ёмістых чамаданаў «асобаў каўказскай нацыянальнасці», але ружы з самае Галандыі. А віно, брэндзі, шампанскае прывозілася з Францыі ды Германіі.

З улікам гэтага трэба сказаць, што бізнес, прынамсі, рынак, саслугаваў і простаму чалавеку. Бо калі раней, як гэта было дзесяць гадоў таму, каб прыдбаць два пачкі «Астры» ці «Беламору», трэба было прастаяць дзве-тры гадзіны ў чарзе да білетных касаў мінскага стадыёна «Дынама», дзе толькі і прадаваліся тытунёвыя вырабы – то цяпер якасныя цыгарэты можна набыць, і дастаткова танна, на кожным рагу.

Калі ж зазірнуць у больш далёкую даўніну, то я заўсёды прыгадваю абставіны, у якіх мне давялося забіраць з радзільнага дома жонку з толькі народжанай дачкой. Справа была ў студзені, да таго ж у панядзелак. Зразумела, Камароўка была закрытая, а ў кветкавых крамах мне прапанавалі адно цыкламены ў гаршках. Так і прыйшлось купляць гаршчок, каб зрэзаць некалькі кволых кветачак.

Рынак, хай сабе і такі тлумны як беларускі, у імгненне вока ўсё змяніў. Упершыню ў жыцці агромністай большасці пакупнікоў з'явілася магчымасць выбару паміж дарагім і танным, выбару па якасці, гусце, па патрэбах. Але ж не бывае так, каб добра было для ўсіх.

Тыя, каму не было добра, хутка забыўся, што дэфіцыт – гэта горшае зло, чым высокія цэны, абралі нам уладу, якая паабяцала, што ўсім будзе добра. Рабіць дабро ўлада пачала з паслядоўнага задушэння бізнесоўцаў, якіх абразліва назвала «вашывымі блохамі». У выніку рынак стаў пусцець, а цэны не знізіліся, а падскочылі ўгару.

Цалкам немагчымая сітуацыя, каб усім было добра. Але наадварот, калі ўсім кепска, – такое бывае часцяком. У нас жа, як вучыць гісторыя і абяцае сённяшні дзень, так толькі і бывае.

Узяць, прыкладам, першую вялікую нацыяналізацыю, што адбылася пасля перамогі камуністаў у грамадзянскай вайне. Як падлічылі эканамісты, у выніку яе рабочы чалавек атрымаў менш за долар прыбаўкі да сярэднямесячнай зарплаты. А ўсё вялізнае багацце перайшло да дзяржавы. Калі называць рэчы сваімі імёнамі – да чынаяўства, да тых, каго звалі «наменклатурай». Яна нахапала так многа, што гэтага дабра хапіла для яе амаль на 80 гадоў панавання над намі. А сёння? Што яна думае нахапаць, нацыяналізуючы камерцыйныя кіёскі? Памперсы ды снікерсы? Адным словам, глупства, пане дабрадзею, як казаў некалі герой нашага знакамітага песняра. ■

Правительственный кризис продолжается

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ

В Польше в отставку подали сразу пять министров — все министры «младшего» участника коалиции, Унии Свободы. После продолжавшихся в течение нескольких дней неудачных попыток найти компромисс и сохранить коалицию, которая имела за собой парламентское большинство, премьер-министр Польши Ежи Бузек подписал отставку только трем, предложив министру иностранных дел Брониславу Геремеку и министру обороны Янушу Онышкевичу «подождать» с выходом из правительства до конца июня.

Дело в том, что первый из них в конце этого месяца должен выступить в роли хозяина на международной конференции, на которую в Варшаву прибудут более 100 министров иностранных дел. А второй в ближайшие дни должен представлять Польшу на встрече министров обороны NATO. Это, однако, не меняет того факта, что после двух с половиной лет совместного управления страной правящая коалиция распалась.

Правительственный кризис в Польше, закончившийся распадом коалиции Акции Выборчей Солидарность (*AWS*) и Унии Свободы (*UW*), начался три недели назад. Повод для «перестановок в верхах» был самый что ни на есть локальный. Под давлением своей партии *AWS* премьер-министр приостановил деятельность органов местного самоуправления в самой крупной варшавской гмине Центр и передал руководящие полномочия специальному управляющему – «комиссару». Решение это объяснялось балаганом, который царит в структуре управления в Варшаве. Действительно, после введения трехуровневой структуры местного самоуправления в Польше в январе 1999 г. власти столицы разрослись в несколько раз, что отнюдь не привело к повышению эффективности их работы, зато легло серьезным грузом на бюджет города.

Уния Свободы – главный инициатор реформы местного самоуправления – расценила решение о приостановке деятельности органов местного самоуправления в гмине Центр как покушение на реформу и как опасный прецедент вмешательства центральной власти в деятельность местных властей. В результате лидер *UW* Лешек Бальцерович заявил о том, что его партия намерена рассмотреть вопрос о выходе из коалиции с *AWS* и из правительства. Это решение было поддержано руководством партии.

Данный кризис не был первым «столкновением интересов» участников коалиции. Довольно часто острые моменты в отношениях между ними были вызваны значительными различиями в программах двух партий. Можно сказать, что система ценностей Унии Свободы построена на платформе либерализма как в экономике, так и в общественно-социальной сфере. *AWS* объединяет различные организации правой ориентации (в том числе католические, националистические), которые в сфере экономики тяготеют к «социальному государству», а идеологически их правильнее было бы назвать антикоммунистическими. Общей платформой для столь разных между собой партий была – до недавнего времени – общая «родословная». Все они образовались из оппозиционных организаций, возникших в начале 80-х годов.

Лешек Бальцерович, лидер Унии Свободы и отец польских рыночных реформ, одних из самых удачных в Центральной и Восточной Европе, у себя в стране был атакован и слева, и справа союзниками его партии. Его критиковали за «чрезмерный либерализм», широкую приватизацию, «распродажу польского имущества в иностранные руки». Все это – популистские лозунги, которые находят отклик в среде работников, стоящих на грани банкротства государственных предприятий, либо «защитников» Польши для поляков.

Раньше пост министра финансов занимал **Лешек Бальцерович**. Он сдерживал многочисленные потуги AWS увеличить расходы на социальные цели и затыкание дыр в государственном секторе, что было бы связано с увеличением дефицита бюджета, а следовательно, ослаблением польской экономики.

В результате последнего, самого сильного из коалиционных кризисов, польское правительство потеряло поддержку парламентского большинства. А следовательно, стало «правительством меньшинства», что делает его куда менее эффективным. Многие аналитики даже говорят, что такое правительство не в состоянии руководить страной, а может только осуществлять административное управление.

Все комментаторы в Польше единогласно признают, что серьезным испытанием для правительства Ежи Бузека в новом составе станет подготовка бюджета на следующий год. Если проект бюджета, подготовленный правительством, не пройдет в парламенте, то правительство вынуждено будет уйти в отставку, и Польше грозят внеочередные выборы в парламент.

В опросах общественного мнения сейчас лидируют левые, а это означает, что к власти на пять ближайших лет могут прийти посткоммунисты. Кроме того, внеочередные выборы чреваты еще и тем, что Польша может не уложиться в сроки, установленные Евросоюзом, для адаптации польского права к европейскому. Польскому парламенту до конца этого года предстоит принять более 100 законов, чтобы Польша могла быть готова к вступлению в ЕС в 2003 году. ■

Мировая экономика в ожидании кризиса

Константин НИКОЛАЕВ

Все-таки, ожидание — штука неприятная. Возникает странное ощущение, что весь мир чего-то ждет, находясь в состоянии неопределенности и осмысления, как огромный маятник, который может упасть в ту или иную сторону, пока лишь слегка колеблясь возле точки своего равновесия. И, пожалуй, впервые после мирового финансового кризиса 1997 года всерьез заговорили об опасности его повторения.

Недавно влиятельная лондонская газета *The Financial Times* опубликовала статью, в которой говорится о вероятности глобального краха, основной причиной которого может стать финансовый обвал в США. Тенденции налицо уже сейчас: резкое снижение курса американской валюты и котировок акций на фондовых площадках Северной Америки. В статье со ссылкой на годовой отчет *Bank for International Settlements* говорится об опасности разрыва между слишком быстрым экономическим ростом в США и более медленным — в других странах. Об этом свидетельствует сохраняющаяся нестабильность и дефицит ликвидности на финансовых рынках. На прошлой неделе были опубликованы статистические отчеты по макроэкономическим показателям ведущих стран. Данные по США зафиксировали замедление роста американской экономики, это снизило надежды инвесторов на повышение Федеральной резервной системой (ФРС) процентной ставки, а курс доллара на рынке *Forex* упал в минувший вторник по отношению к иене и евро. Очередные сообщения об ухудшении ситуации в экономике США привели к дальнейшему снижению курса американской валюты. На утренних торгах 7 июня в Токио за него давали всего 105,83 иены: это самый низкий уровень за последние шесть недель.

Что же произошло? Просто-напросто дилеры обратили внимание на спад в объеме личного потребления в США, который считается главным показателем экономического роста. Кроме того, выросла безработица, слишком долго державшаяся на рекордно низком уровне. Итог очевиден: дилеры стали панически сбрасывать доллары, убегая в валюты других стран. В то же время оптимизм по поводу перспектив японской экономики растет вместе с укреплением национальной валюты. По прогнозам аналитиков, рост ВВП Японии с начала года может составить более 2%, это усиливает ожидания инвесторов на рост процентных ставок, которые сегодня пока близки к нулевой отметке. А в четверг состоится заседание уже Европейского ЦБ (ЕЦБ), на котором, вероятно, будет повышена единая базовая ставка на 0,25%. На фоне этих ожиданий курс евро относительно доллара растет и, по данным ПРАЙМ-ТАСС, составил уже 0,9565 $/евро. Иными словами, вложения в европейскую или японскую валюту становятся более выгодными и стабильными, чем это было в начале года, когда разрыв между ставками ФРС США и ЕЦБ отпугивал инвесторов. Дополнительный приток капитала лишь усилит спрос как на японскую, так и на единую европейскую валюту. Правда, правительствам этих стран придется выдерживать жесткий паритет между нуждой в сильной и стабильной валюте и потребностями национальных производителей, которым слишком сильная валюта не нужна. ■

Ад Расіі патрабуюць мільярды

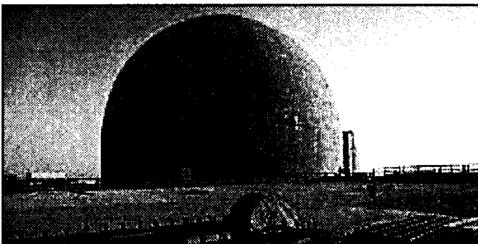
Кірэй МАНУЙЛАЎ

У мінулую пятніцу літоўскі парламент ухваліў ініцыяваны спікерам сейма Вітаўтасам Ландсбергісам законапраект аб спагнанні з Расіі кампенсацыі за савецкую акупацыю 1940-1990 гадоў. З праваспадкаемцы СССР мяркуецца спагнаць 286 мільярдаў долараў ЗША. Яшчэ ў 1997 годзе адмысловая камісія на чале з колішнім міністрам эканомікі Вінцасам Бабілюсам менавіта на такую суму ацаніла эканамічныя і палітычныя страты краіны за гады акупацыйнага рэжыму.

А напярэдадні прэзідэнт Украіны Леанід Кучма на ўрадавым паседжанні заявіў пра неабходнасць правядзення следства па акалічнасцях перадачы Расіі некалькі гадоў таму ядзерных боегаловак. У 1994 годзе ЗША, Расія і Украіна падпісалі дамову аб ліквідацыі на Украіне ядзернай зброі і механізмах ажыццяўлення грашовай кампенсацыі за гэта. Але тыя боегалоўкі коштам на 3 мільярды долараў чамусьці былі перададзеныя расейцам бясплатна. Нагадаем, што за досыць кароткі тэрмін гэта ўжо другі рахунак, выстаўлены ўкраінцамі «старэйшаму брату». Крыху раней Вярхоўная Рада абавязала ўрад дамагацца ад Расіі вяртання грошай украінскіх грамадзянаў, размешчаных на рахунках Ашчаднага банка СССР па стане на 1 студзеня 1992 года, а потым «з'едзеных» інфляцыяй. На сёння гэтая сума эквівалентная 100 млрд. долараў.

У прынцыпе, выкананне Расіяй дадзеных патрабаванняў не ўяўляецца зусім ужо малаверагодным, аднак падобныя меркантыльныя прэтэнзіі Літвы і Украіны, відаць, усё ж збольшага проста сродак папярэджання і стрымлівання непажадана жорсткай палітыкі з боку Расіі да гэтых краінаў. ■

План ядерной свалки в России

Заброшенная атомная электростанция в Хартфорде (США) накрыта солидным куполом. Не придется ли подобным куполом накрывать всю Россию?

Пол БРАУН
The Guardian

В Вашингтоне и Москве активно разрабатываются планы по использованию России в качестве хранилища для 10.000 тонн мировых ядерных отходов.

Пять стран — Тайвань, Южная Корея, Мексика, Нидерланды и Швейцария — выразили заинтересованность в том, чтобы переправить свое топливо в Россию, где оно было бы сложено на специальных складах для безопасного хранения без возможности использования для создания ядерного оружия.

По условиям сделки россияне отказались бы от своих планов по коммерческой переработке отходов и пообещали бы прекратить производство оружейного плутония.

В апреле Минатом предложил ввести 20-летний мораторий на переработку в обмен на помощь США в строительстве сухого хранилища. У России есть опыт работы с ядерными отходами. но нет денег на строительство хранилищ.

По оценкам, в случае реализации плана удалось бы заработать 15 миллиардов долларов в течение 10 лет. В результате этого международного обмена можно было бы профинансировать строительство мест для хранения 10.000 тонн топлива и разрешения проблемы утилизации все увеличивающихся запасов российского топлива, отработанного в ядерных реакторах — считается, что в настоящий момент объемы этих запасов достигли 14.000 тонн.

Идея нашла влиятельных сторонников в США и России, в том числе среди известных защитников окружающей среды, например, Тома Кокрана (*Tom Cochran*), руководителя ядерных программ Национального Совета Оборонных Ресурсов (*National Resources Defence Council*). Однако многие организации зеленых в ужасе от этого плана.

«В мире существует острейшая проблема ядерных отходов, но пересылать их в Россию — это не решение», — говорит Майкл Мэриотт (*Michael Mariotte*), исполнительный директор *Nuclear Information Resource Service*. — Этот план представляет собой квинтэссенцию ментальности «только не на моем участке».

Владимир Сливяк, директор группы «Экозащита», сообщил, что в планы Евгения Адамова, министра атомной энергии РФ, входит строительство 23 ядерных реакторов.

«Эти реакторы опасны и не нужны. В России на промышленном уровне не существует эффективных технологий выработки электроэнергии, — сказал Сливяк. — Развитие возобновляемых источников энергии также могло бы обеспечить Россию большим количеством энергии. Но у идей об эффективности и о возобновляемых источниках нет таких сильных лоббистов, как у одной из самых богатых корпораций в мире, Минатома».

Однако, Т.Кокран решительно поддерживает эту инициативу. «Россия прекратила бы переработку хотя бы на пару десятилетий; вывоз топлива из таких стран, как Тайвань, способствовал бы реализации программы по нераспространению ядерного оружия. Кроме того, так были бы решены проблемы хранения в странах, находящихся в зонах сейсмической активности. А доходы могли бы помочь России решить множество проблем». Он сказал, что интерес к схеме выразили пять государств — так они могли бы решить проблему утилизации ядерных отходов. ■

«Батька, спаси нас от наркоманов!»

Наталья РАДИНА

С таким призывом жители деревни Петровичи Светлогорского района обратились к Александру Лукашенко, когда в их деревне стали создавать Центр реабилитации для наркоманов. Корреспондент НАШАЙ СВАБОДЫ получил задание разобраться в конфликте и выехал в Светлогорск.

Дом для наркоманов, или МОНАР

Прежде всего мне стало интересно, что же это такое «Центр реабилитации типа МОНАР», создаваемый в Петровичах, и чем он так страшен для окружающих? Ведь в Беларуси до сих пор не было подобных реабилитационных центров.

Оказывается, реабилитационные центры системы МОНАР стали создаваться в России и Украине по опыту польских общин наркоманов. Вот уже 20 лет в Польше действует 28 таких реабилитационных центров. Эта система избавления от наркотической зависимости дает примерно 50%-ю возможность излечения.

Узнала я и то, что МОНАР – это не наркологический диспансер. Наркомана туда не примут, если его насильно приведут за руку исстрадавшиеся родственники. Для того, чтобы попасть в такой реабилитационный центр, наркоман должен сам захотеть избавиться от наркозависимости. Только сделав этот первый шаг, он может рассчитывать на помощь Центра реабилитации.

МОНАР – это и не режимное учреждение с милицейской охраной. Это дом, где бывшие наркозависимые живут общиной, помогая друг другу справляться со своей страшной зависимостью. Условия жизни в общине очень жесткие, и не каждый их может выдержать. Система МОНАР предполагает именно психологическую реабилитацию наркоманов. С помощью медикаментов можно снять физическую «ломку» наркомана, страдающего без укола, — а вот психологически переломать себя крайне тяжело и удается далеко не всем. Потому-то процент излечившихся от наркомании в наркодиспансерах очень низкий.

Каждый пришедший в МОНАР человек подписывает соглашение с общиной, в котором обязуется беспрекословно выполнять «Основные законы Дома». Таких законов пять. Закон абсолютной трезвости — запрет на употребление наркотиков, алкоголя, чифира и других психоактивных средств. Закон полового воздержания — сексуальные отношения между людьми, живущими в Доме, запрещены. Закон запрета на агрессию — как физическую, так и словесную. Закон территории — без согласования с группой покидать Дом запрещено. Закон учтивости – честность, порядочность и взаимоподдержка в общине обязательны. Нарушивший хоть один из законов Дома, по постановлению собрания общины, должен покинуть Дом без права возвращения.

Ежегодно в МОНАРе проходят курс реабилитации 20 человек. Сама реабилитация длится один год. Уклад жизни довольно своеобразный. В течение первого месяца своего нахождения в центре ребята должны ходить только в солдатской робе. Даже при наличии стиральной машины они стирают свою одежду вручную. На общих собраниях «новобранцы» сидят только на полу и не имеют права голоса. Через месяц по решению всей группы им разрешается снять робу и одеть обычную одежду.

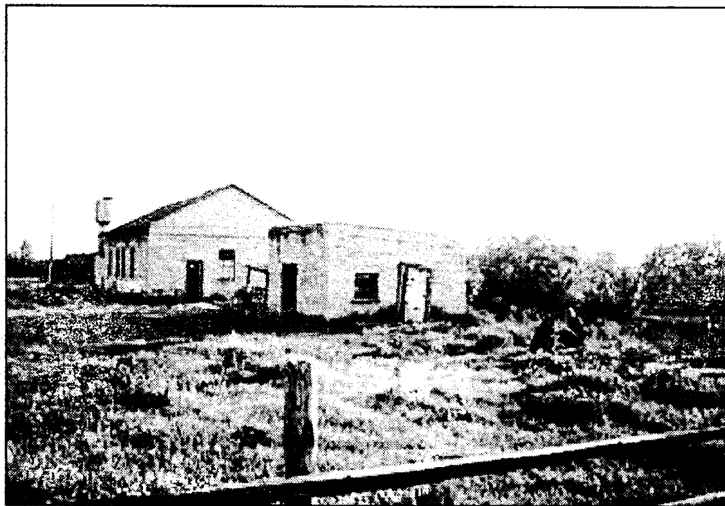
Спустя 3 месяца своей жизни в МОНАРе член общины получает так называемое «повышение по служебной лестнице». За год бывший наркоман должен пройти через 6 «должностей». При примерном поведении он становится прорабом и ежедневно распределяет среди ребят работу. Далее идут назначения на должности шефа кухни и хозяина дома и обязанности следить за домом и кухней. Став экскутором, член общины контролирует работу других, а получив назначение на должность шефа службы безопасности, он следит за правопорядком в общине. К концу года реабилитации житель МОНАРа становится президентом Дома или управляющим всеми делами.

Избавиться от наркотической зависимости помогают не только взаимоподдержка и жесткая дисциплина, но и трудотерапия. Ребята работают с 8.00 до 18.00. Занимаются ремонтными работами в доме и в столярных цехах. Могут создать себе и автоцех, купив по дешевке пару добитых «иномарок» и занимаясь их ремонтом. Выращивают овощи и фрукты. Разводят всякую живность. Например, в Хмельницком МОНАРе (Украина) бывшие наркоманы сегодня содержат хозяйство из 20 поросят, 2 телят, 50 кур, 30 гусей, 40 уток и индюков и еще бог знает скольких кошек и собак.

В МОНАРе предусмотрена и постреабилитационная группа. То есть, после прохождения курса реабилитации ребята не выбрасываются на улицу, они продолжают находиться на виду у МОНАРа. Им помогают с трудоустройством, очень многие остаются работать в качестве воспитателей в реабилитационном центре и помогают другим отказаться от наркотиков.

А вот что рассказала мама Ришата, бывшего светлогорского наркомана, который прошел курс реабилитации по системе МОНАР в г. Хмельницкий:

«Когда я узнала, что мой сын – наркоман, что я только ни делала... Ведь это мой единственный сын. И из города увозила, от дружков подальше, и в наркодиспансер два раза отправляла, водила ко всяким целителям, думала даже об операции на мозг... Все бесполезно. При этом у него было желание избавиться от наркозависимости, но сам он не мог с этим справиться. Потом узнали о наборе наркозависимых в МОНАР в Хмельницкий, и сын поехал туда. Вначале мне было очень тяжело, ведь мне сразу сказали: «В течение первого месяца вы забываете, что у вас есть сын». Я даже на его день рождения не смогла приехать, поздравить... Ни звонков, ни писем. После того, как я, наконец, приехала в Хмельницкий и увидела уже здоровых ребят, которые сидели «на игле» гораздо дольше, чем мой сын, я поверила в излечение сына. Сейчас мой Ришат не принимает наркотики и собирается, работая в Центре реабилитации в Петровичах, помогать другим ребятам избавиться от этой страшной зависимости».

● Вот такая баня

Двухлетняя одиссея в поисках... полуразваленной бани

А теперь попробуем разобраться, как Центр реабилитации забросило в деревню Петровичи.

Для социальной и психологической реабилитации наркоманов светлогорским молодежным общественным объединением «Реальный мир» в 1998 году был разработан проект «Выбор», который получил поддержку Детского Фонда ООН (ЮНИСЕФ). Проект предполагал формирование «базовой группы» из светлогорских наркоманов и прохождение ими курса реабилитации в г. Хмельницком. После этого они должны были создать в Беларуси такой же реабилитационный центр.

Благодаря поддержке ЮНИСЕФ в Хмельницкий были направлены 7 человек из Светлогорска. К их возвращению предполагалось найти в Светлогорском районе помещение для Центра реабилитации. Но ЮНИСЕФ согласился полностью профинансировать этот проект лишь при условии, что местные власти предоставят центру в аренду рабочее помещение. На проект Детский Фонд ООН собирался выделить 40.000 долларов.

Местные же власти 2 года твердили об отсутствии в Светлогорском районе свободных помещений для реабилитационного центра. И это несмотря на то, что Светлогорск является крупнейшим городом в Беларуси по уровню наркомании. По последним официальным данным, сегодня на 70-тысячный город приходится 650 наркоманов и 1.449 ВИЧ-инфицированных. Для получения реальной цифры эти данные необходимо увеличить в 5 раз. Так почему же для Светлогорского горисполкома и райисполкома потребовалось целых 2 года, чтобы понять, что такие центры просто необходимы?

Конечно, местную администрацию можно оправдать тем, что для МОНАРа наиболее подходящим пристанищем мог стать какой-нибудь хутор, а в Светлогорском районе вообще нет хуторов. Одни деревни и поселки городского типа. Правда, имеется деревня, которая зовется Хутором, но состоит она из 150 дворов.

«Реальному миру» было трудно поверить, что в деревнях района не найдется ни одной заброшенной фермы или разграбленной бани, где можно было бы разместить реабилитационный центр. И, действительно, объехав около 50 деревень, организация нашла полуразваленную баньку в деревне Петровичи, которую колхоз «Дубрава» милостиво сдал «Реальному миру» в бесплатную аренду, но с условием оплаты коммунальных услуг, на 5 лет.

Правда, в аренду колхоз отдал не «здание», как баня именуется в договоре, а скорее руины, оставшиеся от «здания». Баня было построена уже после войны, но виду нее почище, чем у Сталинграда после немецких бомбежек. Хозяйственные жители Петрович только стены не смогли унести к себе домой, а все остальное разворовали без ложной скромности, но с крестьянской запасливостью.

Собственно за столь убогое помещение «Реальный мир» оказался не в большой обиде. Как говорят ребята, приехавшие в Беларусь из Хмельницкого МОНАРа: *«Нам и не нужно здание с евроремонтом. Нам же постоянно нужно работать, мы же спасаем от наркозависимости по большому счету именно трудотерапией, а тут работы — о-го-го!»*

Но все-таки здание нужно не просто ремонтировать, а буквально отстраивать заново. А денег нет. После двухлетнего исполкомовского «маринования», 40.000 долларов, предлагаемые МОНАРу, ЮНИСЕФ отдал на другие нужды. Поэтому пока строительство пускай и медленно, но продвигается за счет благотворительных средств. По возможности деньги перечисляют родители, которые бы хотели вылечить своих детей от наркозависимости в МОНАРе. Кроме того, «влезли в долги «по уши», — призналась руководитель «Реального мира» Юрий Бутырин. В строительстве центра реабилитации задействованы все: начиная от руководителя проекта Бутырина и заканчивая школьниками — волонтерами из «Реального мира».

«Батька, спаси нас от этой чумы!»

Так начиналось письмо, которое послали некоторые жители деревни Петровичи президенту, когда в деревне появились ребята из «Реального мира» и начали отстраивать то, что осталось от петровической бани. Неразборчивым старческим почерком на «трасянке» писалось: «Дорогой батька, мы тебя очень любим, спаси нас от наркоманов, почему нам не дадут спокойно померетъ? Я сорок годов на этой земле трудилась и хочу, чтобы тут не было наркоманов».

Далее, более грамотно и разборчиво, «депешу» продолжал писать местный интеллигент, педагог на пенсии, Алексей Русинович: «Глубокоуважаемый президент! Спаси нас от этой чумы! Пускай чиновники везут этих наркоманов на свои дачи! Мы не верим, что это бывшие наркоманы! У нас же тут дети живут!»

Говорилось и о том, что, дескать, «люди немытые ходят, а в баню наркоманов заселили». Хотя сельсовет уже не раз говорил сельчанам, что баню они разворовали так мастерски, что легче и дешевле построить новую, чем восстанавливать старую.

Как видно из письма, жители Петрович, в основном преклонного возраста, приняли открытие в их деревне МОНАРа «в штыки». Главным смутьяном в деревне оказался тот самый интеллигент А.Русинович. Он и начал войну против ребят, которые вот уже 2 месяца мирно работают на строительстве МОНАРа, посадили несколько грядок огурцов, лука и кабачков, пытаются вырастить даже арбузы. Местные подростки часто приходят к ним помочь по хозяйству. По вечерам идут к ним играть в футбол. За эти месяцы никаких жалоб на них со стороны сельчан не поступало. Но война все-таки началась.

Первыми ее жертвами стали ...президент ЮНИСЕФ Швеции Кент Хёрстедт, представители Службы исследования и лечения наркозависимых Университета штата Колорадо и три независимых шведских журналиста. Они заехали в Петровичи взглянуть на строительство МОНАРа, но возле злополучной бани их встретил А.Русинович с группой поддержки в виде пьяных «в стельку» мужиков и нескольких голосистых бабулек. Тогда воящая компания чуть не поколотила иностранных гостей палками, обзывая их «фашистскими оккупантами».

Не берусь судить старого человека. Возможно, старик действительно печется о юном поколении. Но вот что говорят его соседи: «Русинович тут всех мутит, потому как он давно глаз положил на эту самую баню. Она же все равно бесхозная стояла. Он и огород свой до самых ее стен продлил. А письма ему подписывают его родственники, у него ж родственников полдеревни!»

Как бы там ни было, активный старик поднял на ноги администрацию президента, так как местным властям пришло письмо с требованием разобраться в конфликте в Петровичах.

Всех в тюрьму не пересажаешь...

В деревенском клубе, несмотря на ливень с градом, собралось несколько десятков жителей Петрович. От мала до велика. На встречу с ними приехали зампред Светлогорского райисполкома Николай Чирва, председатель Николаевского сельсовета Вячеслав Дикун, руководитель «Реального мира» Юрий Бутырин и корреспондент НАШАЙ СВАБОДЫ. Битый час Николай Чирва объяснял сельчанам, что наркоманы не злодеи, а больные люди, что деревне от них никакого вреда не может быть. Рассказывал, что сама система МОНАР исключает общение жителей с наркоманами, что, в конце концов, речь идет о людях, решивших навсегда «завязать» с наркотиками. Взывал к милосердию и пониманию. *«У меня самого трое детей,* – говорил Николай Иванович. – *И я не зарекаюсь, что их не может коснуться наркомания. И если это не дай Бог случится, я на коленях приползу в вашу деревню, чтобы они лечились в МОНАРе...»*

А в ответ раздались крики стариков: «Няма на вас Сталина! Он бы вас вместе с энтыми наркоманами у Сибирь заслал!» «Это вы, демократы, наркоманов наплодили, а теперь нам их навязываете!» «В лес их везите, туды, где люди не живут!»

И тут один из тех, кто уже прошел курс реабилитации, не выдержал и сказал: «Да вы поймите! Я же вам помогать буду! Если ваши дети к вам не приедут, я приду и вспашу вам огород! У меня руки, видите какие! Мне работать хочется!»

После этих слов женщины, глядевшие до этого на ребят, сочувственно вздыхая, но боясь перечить старейшинам села, подняли шум. «Нам жить в деревне дальше, а не вам. Нам детей растить! Нехай остаются в деревне, ни че они нашим деткам не сделают!» На этом и порешили.

Ника – богиня победы

Чтобы создать первый в Беларуси Центр реабилитации типа МОНАР, в помощь «Реальному миру» в Светлогорск приехали два парня из Украины. Трудно поверить, что Слава и Саша когда-то были наркоманами с десятилетним и пятнадцатилетним стажем. Оба такие плечистые, высокие, здоровые ребята. Вот уже 5 лет, как они избавились от наркотической зависимости.

34-летний Слава «сидел на игле» 16 лет, более 20 раз лечился в наркодиспансерах. Но только благодаря МОНАРу теперь он не наркоман. Год назад он женился. Месяц назад у него родились две девочки-двойняшки: Настя и Ника. Одну свою дочку он назвал Никой в честь греческой богини победы. Своей победы над наркотиками. НАША СВАБОДА поздравляет Славу Старосотникова с рождением дочерей и его победой! ■

Канцэрт у Мінску: версія Кіркорава

Ірына СТАРЦАВА

У мінулым нумары мы ўжо пісалі пра скандал, які адбыўся падчас канцэрта Філіпа Кіркорава ў Мінску 6 чэрвеня, калі спявак публічна абразіў беларускую міліцыю, але потым мусіў прасіць прабачэння.

Цяпер мы маем магчымасць пазнаёміць вас з версіяй самога Філіпа Кіркорава – што ўсё ж адбывалася падчас канцэрта ў Мінску. Па вяртанні ў Маскву ён распавёў тамтэйшым сродкам масавай інфармацыі пра свае прыгоды падчас мінскіх гастроляў. Вось што напісала на гэты конт расійскае інфармацыйнае інтэрнэт-агенцтва *InfoArt*:

«Філіп Кіркораў стаў ахвярай мінскага АМАПа

6 чэрвеня ўвечары на канцэрце Філіпа Кіркорава ў Палацы спорту ў Мінску АМАП учыніў крывавае пабоішча. Пацярпелі людзі. Кіркораў уступіўся за гледачоў, якіх збівалі. Каб адпомсціць, міліцыянты пасля канцэрта акружылі залу, уварваліся ў грымёрку да артыста, збілі ягоную ахову і былі гатовыя ўзяцца за самога спевака. Як піша газета «Московский комсомолец», «толькі цуд выратаваў Кіркорава ад фізічнай расправы. Учора раніцай ён вярнуўся ў Маскву. У яго ўсё яшчэ дрыжэў голас. Не ад страху. Ад гневу.

— Гэта не ўкладваецца ў мяне ў галаве, — сказаў Філіп. – Я такога не тое што даўно, а ўвогуле ў сваім жыцці ніколі не бачыў».

Пачалося ўсё а другой палове канцэрта. Публіка, як звычайна, была разгарачаная песнямі, людзі хорам падпявалі, танчылі, спрабавалі падабрацца бліжэй да сцэны.

— І вось гэтых няшчасных, што проста радаваліся музыцы, раптам пачалі збіваць дубінкамі і каванымі ботамі, — расказвае карэспандэнту газеты сп. Кіркораў, — толькі за тое, што яны танчылі і тоўпіліся ля сцэны. Я пабачыў, як з усяго маху здаровы бугай са звярыным тварам ударыў жанчыну, і яна, акрываўленая, страціла прытомнасць, — гаворыць Філіп. – Я спыніў канцэрт. «Спыніце пабоішча, — крыкнуў я, — назад, палітычныя прастытуткі! Прызвычаіліся да сталінскага рэжыму?! Спыніць агіднасць!» Спалоханыя людзі ледзь не хаваліся пад крэслы і туліліся бліжэй да сценаў. Гэта было жахліва!

Рашучыя пратэсты артыста крыху ахаладзілі запал АМАПа. Неахвотна, сплёўваючы ў кірунку сцэны, палісмены наладзілі перадышку. Аднак пасля канцэрта, калі публіка разышлася, яны акружылі залу, заблакаваўшы ўсе выйсці, і ўварваліся ў грымёрку да артыста. «Яны сталі збіваць маю ахову, — сведчыць Філіп, — яны былі гатовыя разарваць усё жывое, што траплялася на іхнім шляху». Пакуль ахова спевака намагалася стрымаць АМАПаўскі націск, Кіркораву ўдалося неяк рэціравацца. «Бо яны ж не ахову прыйшлі збіваць, а мяне, гэта было відавочна, — гаворыць Філіп, — так што мае хлопцы мяне выратавалі, дзякуй ім!»

Сведкі здарэння сцвярджаюць, што ад Палаца спорту ў Мінску ад'ехала некалькі машынаў «хуткай дапамогі». І невядома, колькі людзей з пабоямі проста накіраваліся дахаты, палічыўшы за лепшае не звязвацца з уладамі».

Тым часам, намеснік начальніка ГУУС Мінскага гарвыканкама палкоўнік Сяргей Саланец, які адказваў за ахову грамадскага парадку падчас канцэрта Філіпа Кіркорава ў Мінску, пракаментаваў для агенцтва БелаПАН інтэрв'ю спевака маскоўскай прэсе. С.Саланец катэгарычна не згодны з інтэрпрэтацыяй расійскім спеваком абставінаў інцыдэнта, што адбыўся ў апошняга з супрацоўнікамі мінскага АМАПа.

Каментуючы па просьбе БелаПАН версію Ф.Кіркорава, Сяргей Саланец адзначыў, што спявак зусім сказіў падзеі. Паводле словаў намесніка начальніка ГУУС, усе бачылі, што супрацоўнікі міліцыі не чапалі гледачоў і ніякіх машын «хуткай дапамогі» не было. Ён таксама сцвярджае, што расійская «зорка» пакідала Палац спорту пад пажаданні публікі ніколі болей не прыязджаць у Мінск. Наогул выказванні Кіркорава ў «бульварнай газеце» Сяргей Саланец расцаніў як спробу ачарніць беларускую міліцыю. ■

● Абаронца беларускіх гледачоў **Філіп Кіркораў**

● Так выглядае вокладка да новага магнітальбома спевака

«Анёл з адным крылом, але якім – гітарным...»

Ірына ТОЎСЦІК

У памяшканні Беларускага тэатра аднаго актора, што знаходзіцца ў сценах Чырвонага касцёла ў Мінску, 7 чэрвеня адбылася прэзентацыя новай кнігі беларускага паэта-барда Эдуарда Акуліна «Радно» і магнітальбома «Як яна і я».

Гэта другі па ліку магнітальбом. Ён пабачыў свет толькі праз чатыры гады пасля стварэння першага, «Гэта мая крывія». Але чамусьці па жыццёвых законах побач з добрай навіной амаль заўсёды блукае засмучальная. Калі касету можна ўжо было набыць на месцы прэзентацыі, то новы зборнік вершаў «Радно», мабыць, яшчэ няхутка давядзецца хаця б патрымаць у руках.

«Раней ужо выйшлі тры кнігі і два магнітальбомы Э.Акуліна, і гэтая кніга мелася стаць шостым крылом паэта», — спачуваючы, казаў вядучы вечарыны Міхась Скобла – краязнаўца і паэт.

Як высветлілася, дырэктар выдавецтва «Палібіт» Аляксандр Зубец загадаў «пусціць пад гільятыну» ўвесь наклад ужо надрукаванай кнігі. Аўтар здолеў выратаваць для сябе толькі дзесяць асобнікаў. Выдавец патлумачыў, што прычынай учыненага «акта вандалізму», як назваў здзейсненае над «Радном» сам Эдуард Акулін, сталася «няправільнае яе афармленне». Аднак у прыватнай гутарцы з аўтарам дырэктар назваў больш сур'ёзнай прычынай знішчэння кнігі змешчаны ў ёй верш «Паэт», прысвечаны народнаму паэту Нілу Гілевічу, які, дарэчы, таксама браў удзел у прэзентацыі.

Адзін з дзесяці захаваных асобнікаў быў прададзены на імправізаваным аўкцыёне ажно за 25 тысяч рублёў.

Паэта павіншавалі ягоныя калегі — Антаніна Хатэнка, Мікола Мятліцкі, Алесь Камоцкі... Сыпнуў на сцэну іскарку і Сяргей Законнікаў — галоўны рэдактар часопіса «Полымя». Ён слушна зазначыў, што «ў нашай краіне чаго толькі ні было: «рэзалі» і Гілевіча, і Геніюш, і ...нават Купалу, класіка ўмудрыліся! Дык пра якое развіццё культуры тут можна гаварыць?!»

Увогуле, на погляд многіх, паэзія Э.Акуліна, сапраўды, стала больш насычанай, эмацыйнай і сталай. Пацверджанне таго — выдатны трохраздзелавы зборнік «Радно», вершы з якога гучалі на працягу ўсёй вечарыны. Як кажа сам аўтар пра назву кнігі, радно — гэта сімвал радзімы, Беларусі. Яшчэ ў радно спавівалі немаўлят і адпраўлялі нябожчыкаў у апошні шлях. Радно—радня—радзіма...

Напрыканцы крыху зацягнутай імпрэзы Міхась Скобла зачытаў свой верш, назва якога гаворыць сама за сябе — «Рэквіем па сябравай кнізе».

На некалькі гадзінаў аўдыторыя атрымала духоўную падзараду і настроілася на лірычны лад – каб потым вярнуцца назад, у шэрую будзённасць. ■

СТЫЛЬ ЖЫЦЦЯ

Сколько стоят старые носки Клинтона?

Владимир КОЗЛОВСКИЙ

Во сколько оценивает свои старые носки Билл Клинтон? Отвечаю: в $1.50 пара. Вот как об этом стало известно. В массе своей американцы не любят платить налоги, а многие рассматривают своё налоговое ведомство как разновидность гестапо, но почти все к 15 апреля покорно совершают ежегодное жертвоприношение в федеральную и местную казну, потому что не заплатить будет себе дороже.

В январе **Клинтон** станет обычным гражданином и может снова начать экономить

У большинства это проходит относительно безболезненно, так как налоги у них автоматически выдирают на работе, но миллионам работающих на себя бизнесменов, кустарей-одиночек и прочих свободных художников приходится минимум раз в год выписывать государству персональный чек, что намного болезненней.

Сократить себе налоговое бремя можно либо разными махинациями, но за них сажают, либо законным образом, потому что есть много расходов, которые списываются с налогов. Будучи внештатным журналистом, я, например, могу списывать компьютеры, принтеры, подписку на газеты, журналы и Интернет, ластики, писчую бумагу, ручки и карандаши, канцелярский клей, скрепки, ножницы, степлеры, почту, телеграф, телефон, копирование документов (в судах это 25 центов страница), походы в кино и рестораны и поездки в другие города и страны, если они связаны с моей журналистской деятельностью, а они всегда связаны. Всё это производственные расходы.

Я также списываю пожертвования на благотворительность. Недавно я отнёс в местную епископальную церковь свой первый портативный компьютер, купленный много лет назад на Лонг-Айленде у кузена легендарного бензинового короля Марата Балагулы, и списал с налога 50 долларов. Благодарная церковь выдала мне пустой подписанный бланк, в котором я сам проставил эту сумму. Я мог бы оценить свой благотворительный дар хоть в 5 тысяч долларов, но фининспекторы не любят наглости.

Билл Клинтон пошёл дальше меня и списывал с налогов своё старое нижнее белье. Будучи губернатором захолустного Арканзаса, он каждый год сдавал в Армию спасения ношеные вещи, прилежно составлял их списки, проставлял против каждой цену и потом прилагал к своей налоговой декларации. Эти списки сейчас лежат передо мной. Некоторые составлены женой губернатора Хиллари, у которой почерк хуже, чем у мужа.

Список пожертвований **Билла Клинтона** Армии спасения за 1986 год

Списки вызывают ряд вопросов. Почему, например, Клинтон систематически оценивал сдаваемые в Армию спасения старые вещи значительно дороже, чем оценивались они в справочниках этой благотворительной организации? (В 1992 году в её справочнике указывалось, например, что поношенные мужские пиджаки в хорошем состоянии должны оцениваться в сумму от 10 до 45 долларов, тогда как Клинтон оценил свой клубный пиджак в 100 долларов).

Почему Клинтон в 1984 году оценивал свои старые трусы и майки в доллар, а в 1986 – в два? В то время в США была инфляция, но ничто не дорожало за два года вдвое, кроме клинтоновского исподнего. Почему в списках столько цен зачёркнуто и заменено на более высокие? (К примеру, будущий президент США сначала оценил пожертвованный в 1984 году коричневый пиджак в 30 долларов, но потом перечеркнул эту цену и написал 50 долларов). Что конкретно означает формулировка «почти новый», часто встречающаяся в губернаторских списках?

Кроме Армии спасения, много клинтоновского исподнего получила одна ночлежка в столице штата Литл-Роке. В её комиссионном магазинчике были развалы со старым нижним бельём, продававшимся по 95 центов пара. Клинтон же часто оценивал его в целых два доллара. А в 1984 году он списал с налогов пожертвованные им кальсоны, оценив их в 15 долларов.

Вот типичный список, приложенный Клинтоном к налоговой декларации за 1986 год. В нём 17 пунктов. Например, под номером 1 идёт «габардиновый костюм рваные брюки» — 75 долларов. Под номером 8 числится «коричневый спортивный пиджак — 100». Под номером 10 идут «6 пар носков — 9», и т. п. Всего на 555 долларов.

В 1988 году Хиллари Клинтон составила список поношенных вещей, подаренных ею литл-роккскому дому для жён, убежавших от мужей-драчунов. В нём полосатое хлопчатобумажное платье, которое будущая первая леди Америки оценила в 2 доллара, перчатки (1) и «длинная тёплая пижама» её дочурки Челси (1). По сравнению с этим сиротским списком клинтоновский за 1984 год выглядит просто по-барски: «синий костюм шерст. — 100» или «зелёный свитер — 25».

Сделавшись президентом, Клинтон уже не мелочился и старых трусов с налогов не списывал, но вполне может возобновить этот скупердяйский обычай, когда уйдёт в январе на гражданку: он задолжал столько денег адвокатам, что, возможно, снова станет на всём экономить. ■

© ФАС, 2000

Уладзімір Парфяновіч: «Дзяржава павінна ў першую чаргу фінансаваць не вялікі, а дзіцячы спорт»

Уладзімір Парфяновіч

Уладзімір Парфяновіч – без перабольшвання, адна з легендаў беларускага спорту. У байдарачным весλаванні ён дзевяць разоў першынстваваў на чэмпіянатах свету, а яшчэ тройчы браў алімпійскае «золата». Пасля таго, як Парфяновіч у 1978 годзе прайграў некалькі сотых секунды румыну Васілю Дыбе, першае месца заўсёдна заставалася за беларускім веславальшчыкам да самага сыходу з вялікага спорту. Здарылася гэта ў 1984 годзе пасля перамогі на спаборніцтвах «Дружба», своеасаблівай альтэрнатыве лос-анджэлескай Алімпіядзе, якую СССР ды іншыя сацыялістычныя краіны байкатавалі.

— Вядома, што для спартоўцаў значаць Алімпійскія гульні. Як вы, Уладзімір Уладзіміравіч, пачуваліся ў той сітуацыі?

— Камуністы падманулі ўсіх. А тым байкотам яны пазбавілі спартоўцаў самага святога, што ёсць, — адабралі самую высокую мару. «Дружба», звычайнае міжнароднае спаборніцтва, удзел у Алімпіядзе і блізка кампенсаваць не магла. Алімпіяду наогул нельга нечым замяніць і з чымсьці параўнаць. На цяперашні розум – можна было б паехаць з Саюза і выступіць там. Але мы былі тады так забітыя ўсялякай прапагандай, што нават думаць падобным чынам не маглі.

— А чаму вы ў тым годзе вырашылі, што надышоў час «сушыць вёслы» – пакідаць спорт? У 26 гадоў і пры здароўі ў норме?

— Ну так, пяцігодку я яшчэ адпрацаваць мог. Аднак увесь інтарэс тым байкотам і «Дружбай» быў падарваны, знікла жаданне выступаць: няхай стаў бы я дзесяты раз чэмпіёнам свету, адзінаццаты – ну і што? Маральнага задавальнення ў гэтым ужо не было, а да наступнай Алімпіяды заставалася яшчэ чатыры гады. Таму замест алімпійскіх гульняў я абраў сям'ю, бо, акрамя спорту, ёсць і рэчы чалавечыя.

— Наколькі шчодра дзяржава ацэньвала вашыя перамогі?

— 350 рублёў заробку плюс прэміяльныя. У прынцыпе, калі параўнаць з сярэднім тагачасным заробкам у краіне – гэта няблага, але на ўсё жыццё так усё роўна не зарабіць. А вось пасля таго, як перастаў выступаць, стала зусім кепска. Даводзілася нават па некалькі месяцаў на макаронах сядзець. Адаптавацца ў звычайным жыцці колішнім спартоўцам надзвычай цяжка — таму не дзіўна, што многія співаюцца, крыміналізуюцца альбо ідуць на самагубства.

— Вам удалося гэтага пазбегнуць. Чаму вы пайшлі менавіта ў бізнес?

— Спачатку я некалькі гадоў у «Дынама» трэніраваў дзяцей, потым там жа пабыў спартовым функцыянерам – курыраваў больш дзесятка відаў спорту. Але адчуваў, што трапіў у застой, што перспектываў росту няма. Да таго многім шчырасць маіх выказванняў падавалася непатрэбнай і непажаданай. Сказаў «усім дзякуй» і пайшоў. На маю думку, нельга жыць за кошт учарашніх заслугаў у спорце, скончыў выступаць – і забыў. Толькі сам. Я нават па адмысловую пенсію алімпійскага чэмпіёна да дзяржавы не звяртаюся.

— Але некаторым чынам вы ў спорце ўсё ж засталіся: узначальваеце Асацыяцыю веславання на байдарках і каноэ, а таксама Алімпійскі фонд пры НАКу...

— Гэта спрэс грамадская дзейнасць. Я лічу, што ў свой час Беларусь, беларусы ўклалі ў мяне, можа быць, нават недаядаючы, пэўныя сродкі, таму я павінен сёетое аддаваць, чым магу дапамагаць. У той жа Асацыяцыі веславання мы нічога не зарабляем зусім, наадварот, займаемся гэтым за свае грошы.

— Ад Кацярыны Хадатовіч, якая на апошніх Алімпійскіх гульнях заваявала адзіны ў беларускай камандзе залаты медаль, мы чакаем у Сіднеі паўтарэння таго выніку. Але то ў роднасным вашаму байдарачнаму акадэмічным веславанні. На што разлічвае ўвосень на Алімпіядзе Асацыяцыя веславання на байдарках і каноэ?

— Калі разважаць рэальна, то мы задаволімся і трэцім месцам, але вось праз чатыры гады наш цяперашні малады рэзерв мусіць даць болей. За тымі ўмовамі, што ўдасца яго ўтрымаць, як след фінансаваць і вывозіць на сур'ёзныя спаборніцтвы. Цяпер гэтыя юнакі на чэмпіянатах свайго ўзросту займаюць самыя высокія месцы.

— А наогул, на вашую думку, магчыма нам на сіднейскай Алімпіядзе ўзяць, як кажа міністр спорту Яўген Ворсін, 15 медалёў? І што да прэміяльных — яны сёлета абяцаюцца досыць вялікія, але ці застануцца алімпійскія прэміі ў тых жа памерах, калі беларусы заваююць, напрыклад, удвая больш медалёў?

— У гэтым выпадку прэміяльныя ўсё роўна застануцца такімі ж. А памеры іх сёлета, сапраўды, прыстойныя — на сусветным узроўні. Але асноўныя заробкі спартоўцаў ідуць цяпер ад рэкламных кантрактаў, таму амерыканец, які прарэкламуе, напрыклад, «Кока-Колу», атрымае, у рэшце рэшт, значна болей. Нашыя МАЗ ці БелАЗ за такую рэкламу мільён долараў не заплацяць. А 15 алімпійскіх узнагародаў мы займець павінны, хоць змагацца з цалкам забяспечанымі спартоўцамі багатых краінаў будзе надзвычай складана. Мы пакуль дужа бедныя. Дый дзе ўзяць тыя грошы – у рабочага з трактарнага завода ці ў пенсіянеркі апошнія адбіраць? Я наогул перакананы, што вялікі спорт павінен фінансавацца збольшага не дзяржавай, а пазабюджэтнымі сродкамі. Як гэта ёсць ва ўсім свеце. І задача Алімпійскага фонду менавіта ў тым, каб як мага максімальней зняць гэткі цяжар з і без таго заняпаднай беларускай эканомікі. Хоць пакуль яшчэ толькі распрацоўваем механізмы ўлівання ў айчынны спорт інвестыцыяў і грашовых выдаткаў ад нашых фірмаў. Знайшлі 10, 20, 100 тысяч долараў — а патрэбныя мільёны. Дзяржава мусіць фінансаваць у першую чаргу дзіцячы і аматарскі спорт. Без гэтага ані здароўя ў нацыі, ані алімпійскіх медалёў у перспектыве не будзе. Будаўніцтва новых спартовых аб'ектаў – не рашэнне праблемы. Бо да таго ж Лядовага палаца трэба стварыць і забяспечыць належнае функцыянаванне цэлай адмысловай інфраструктуры – арганізаваць спартовую школу, запрасіць трэнераў і нармальна ім плаціць. Дарэчы, увосень я збіраюся балатавацца ў парламент, дзе буду старацца адстойваць і праводзіць у рэчаіснасць свой пункт гледжання на гэтую праблему.

— Цікава, а калі, па-вашаму, варта спыняць дзяржаўную дапамогу тым, хто займаецца спортам?

— На студэнцкім спорце. А потым працуй, зарабляй сам, падабаецца які-небудзь від спорту – ідзі трэніруйся. Калі трапляеш у склад нацыянальнай зборнай, то, натуральна, на Алімпіяду паедзеш за кошт дзяржавы. Гэта звычайная сусветная практыка.

— Але акцэнт у нас пакуль робіцца зусім не на масавым і дзіцячым спорце, а менавіта на вялікім, прафесійным. Дзеля тымчасовых дасягненняў?

— Проста не ўсё добра ў вялікай палітыцы. І інакш, калі мы будзем працягваць развівацца як Куба альбо Паўночная Карэя, не будзе. Пойдуць інвестыцыі ў эканоміку, як вынік, пойдуць яны і на спорт.

— А як вы, Уладзімір Уладзіміравіч, ставіцеся да нядаўніх выслоўяў віцэ-прэм'ера Уладзіміра Замяталіна пра асаблівую неабходнасць развіцця тэхналогіяў стымулюючых рэчываў — дзеля павышэння канкурэнтаздольнасці беларускіх спартоўцаў?

— Ёсць спіс забароненых прэпаратаў. А гатаваць і прымаць «аднаўляльнік», не ўваходзячы туды і бясшкодны для здароўя, па сённяшняй сітуацыі, калі гэтым у свеце займаюцца абсалютна ўсе, проста неабходна. Менавіта гэта мелася на ўвазе: рэтабаліл ці іншыя анаболікі ніхто калоць не збіраецца. Спартовая навука заўсёды ішла і ідзе наперадзе аховы здароўя. Раней гэтым займаліся касмічныя інстытуты. А паколькі ў нас касманаўтыкі зараз няма, то ўсё выпрабоўваецца, праходзіць праз спартоўцаў. А ўласна спартовую медыцыну мы толькі-толькі развіваем, ствараем спецыяльныя лабараторыі і г.д.

— А вы самі ўжывалі калі-небудзь допінг?

— Так, напрыклад, на «Дружбе» прымушалі. Адмаўляешся – адпраўляйся дадому. Рэкордаў вымагалі любой цаной, на здароўе спартоўцаў было напляваць. Аніякага допінгавага тэставання на тых спаборніцтвах не было зусім, дый наогул сама сістэма кантролю тады, за выключэннем некаторых відаў спорту, як, напрыклад, лёгкая атлетыка і штанга, не была такой жорсткай. Гэта цяпер могуць пракантраляваць калі і дзе заўгодна. У якім месцы ні знаходзіўся б, ты павінен паведаміць, да цябе прыедуць і пратэстуюць.

— Уладзімір Уладзіміравіч, з-за беднасці краіны меркантыльнага стымулу ў беларускіх спартоўцаў няма, застаецца спадзявацца на патрыятызм. А тое, як нашыя выступаюць на міжнароднай арэне, паказвае, што і яго не стае. Памятаецца, як гімнаст Іван Іванкоў казаў, што жадаў бы выступаць за аб'яднаную каманду Расіі і Беларусі, маўляў, на некалькі медалёў, прычым, больш высокай вартасці, удалося б заваяваць. Здаецца, ва ўмовах пастаянных інтэграцыйных спекуляцыяў спартоўцы проста згубілі адчуванне патрыятызму, сцяга, Радзімы...

— Футбалісты – так, класціся касцьмі не хочуць, берагуць ножкі. А паглядзіце, як аддаюцца, калі прыязджаюць выступаць за Беларусь, тэнісіст Уладзімір Самсонаў і тая ж Кацярына Хадатовіч, якія жывуць і трэніруюцца ў Нямеччыне. Без ідэі, выключна за грошы не выйграць. І няма розніцы – любіш ты А.Лукашэнку ці не любіш. Асабіста я супраць аб'яднання з Расіяй, супраць адмовы ад Богам дадзенага суверэнітэту. Проста ёсць радзіма, ёсць народ. ■

Гутарыў Кірэй МАНУЙЛАЎ

Фота Ул.ШЛАПАКА

Беларускі «байдарачны» рэзерв Алімпіяды-2004

Галоўны рэдактар **Павел ЖУК**

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка»
(г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 1781 Нумар падпісаны ў друк 12/06/2000 (15:00) Наклад — 9.080